

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบ
ตรวจสอบคุณสมบัติของกลุ่มหมายที่มีสิทธิ
รับความช่วยเหลือจากกระทรวงการพัฒนาลังคม
และความมั่นคงของมนุษย์ : กรณีศึกษาจังหวัดสุรินทร์

จัดทำโดย นางณัฐสุรีย์ อนุศาสนัน
รหัส 92021

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 92
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.
ประจำปี 2563
ลิขสิทธิ์ของสำนักงาน ก.พ.

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study)

เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบตรวจสอบคุณสมบัติกลุ่มเป้าหมาย
ที่มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากกระทรวงการพัฒนาสังคม
และความมั่นคงของมนุษย์ : กรณีศึกษาจังหวัดสุรินทร์

จัดทำโดย นางณัฐสุรีย์ อนุศาสนัน
รหัส 92021

หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 92
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.
ประจำปี 2563

รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

สำนักงาน ก.พ.

เอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตร นักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรมของสำนักงาน ก.พ.

ดร.ณัฐวุฒิ พงศ์สิริ
อาจารย์ที่ปรึกษา

อ.ธานินทร์ ณะเฒ
อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปผู้บริหาร

รัฐบาลไทยกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศตามนโยบาย ประเทศไทย 4.0 (Thailand 4.0) โดยได้มีการนำข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) มาใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินฯ และให้นำตัวอย่างระบบฐานข้อมูลเบื้องต้น TPMAP นำไปใช้ในการดำเนินการแก้ปัญหาความยากจนและการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ซึ่งจังหวัดสุรินทร์มีผลการประเมินความก้าวหน้า การพัฒนาคนระดับจังหวัดจากดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index -HAI) ประจำปี 2562 เมื่อเทียบกับ ปี 2558 พบว่ามีความก้าวหน้าในการพัฒนาคน เป็นลำดับที่ 74 มีคนจน 14,894 คน คิดเป็นร้อยละ 1.68 ของประชากร จึงเป็นเหตุผลประการสำคัญที่จังหวัดสุรินทร์ได้รับคัดเลือกจาก สอวช. ให้เป็นพื้นที่นำร่องเพื่อการพัฒนาระบบ TPMAP/TPMAP Logbook

ผู้ศึกษาจึงได้ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ และหน่วยงานในสังกัดกระทรวง พม. เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเชิงต้นแบบ (Prototype) กรณีศึกษาจังหวัดสุรินทร์ เพื่อลดข้อจำกัดของ TPMAP/TPMAP Logbook ที่มุ่งจำแนกปัญหาความยากจน 5 ด้าน (ชี้ว่าคนจนคือใคร จนด้านใด) แต่ในประเด็นจะแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างไร ระบบมีการจัดเก็บข้อมูล ปัญหาความต้องการของคนจนเป้าหมายไม่มีความชัดเจน มีคำถามปลายเปิดเรื่องปัญหาความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเพียง 1 คำถาม ซึ่งต้องใช้ดุลพินิจผู้สำรวจในการกรอกข้อมูลทำให้เกิดความถูกต้อง/ไม่ครบถ้วนได้ ทั้งยังไม่มีระบบหาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาความต้องการกับบริการภาครัฐที่มี และไม่มีระบบตรวจสอบคุณสมบัติผู้มีสิทธิรับบริการจากภาครัฐ ซึ่งจะส่งผลให้การระบุชื่อหน่วยงานที่รับผิดชอบการแก้ไขปัญหาอาจไม่ถูกต้อง และหน่วยงานที่รับข้อมูลจากระบบไปใช้อาจต้องตรวจสอบคุณสมบัติกลุ่มเป้าหมายผู้มีสิทธิรับบริการใหม่ทั้งหมด เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย/ระเบียบที่หน่วยงานใช้ปฏิบัติ ซึ่งหากต้องนำข้อมูลทั้งหมดมาตรวจสอบโดยใช้กำลังคนเยี่ยมบ้าน/สอบถามข้อเท็จจริงจะเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณ กำลังคน และเวลาเป็นอย่างยิ่ง จากการศึกษาจึงมีข้อเสนอให้มีการพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลและการประมวลผลข้อมูลของ TPMAP/TPMAP Logbook หรือ หน่วยงานสังกัดกระทรวง พม. สร้างและพัฒนา Platform เพื่อจัดเก็บข้อมูลเพิ่มจากข้อมูลของ TPMAP/TPMAP Logbook โดยให้มื่อนำมาใช้ร่วมในการวิเคราะห์ประมวลผลข้อมูลหาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาความต้องการกับบริการภาครัฐ และมีระบบการตรวจสอบคุณสมบัติผู้มีสิทธิรับบริการ

การมีระบบตรวจสอบคุณสมบัติตามที่เสนอผ่านระบบฐานข้อมูลเป็นต้นน้ำระบุหน่วยงานรับผิดชอบถูกต้องตามบริการ การชี้เป้ากลุ่มเป้าหมายมีความแม่นยำ ชัดเจน ทำให้กลางน้ำคือหน่วยงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง ถูกคน ถูกความต้องการ ส่งผลให้ปลายน้ำ คือ หน่วยงานสามารถแก้ปัญหาความยากจนได้ตรงตามสภาพปัญหาและความต้องการ ทั้งยังสามารถใช้ฐานข้อมูลนี้เพื่อการวิเคราะห์ จัดทำแผนงาน/แผนงบประมาณ การติดตามประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความโปร่งใส เป็นธรรมตรวจสอบได้ รวมถึงใช้เป็นเครื่องมือการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในระดับพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และนอกจากนั้นหากให้เกิดประโยชน์สูงสุดผู้ศึกษามีข้อเสนอให้มีการสร้างและพัฒนา Platform สำหรับประชาชนตรวจสอบสิทธิของตนเอง และเพิ่มโอกาส/ช่องทางการยื่นคำขอรับบริการจากหน่วยงานภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล เพื่อเพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการภาครัฐมากขึ้นอีกทางหนึ่ง

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการขับเคลื่อนทั้งนโยบายทั้งระดับประเทศ และระดับปฏิบัติการแต่เนื่องจากเกี่ยวข้องกับปัญหาความยากจนซึ่งเป็นปัญหาที่มีรากเหง้าของปัญหาในสังคมไทยที่ยาวนานและมีความซับซ้อน เกี่ยวข้องกับหน่วยงานจำนวนมาก ผู้ศึกษาจึงดำเนินการศึกษาในพื้นที่ต้นแบบ (Prototype) เป็นกรณีศึกษาจังหวัดสุรินทร์ และเฉพาะเจาะจงเฉพาะการนำข้อมูล TPMAP/TPMAP Logbook มาใช้คัดกรองคุณสมบัติผู้มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในกรอบแนวทางเกณฑ์การประเมินศักยภาพคนจนเป้าหมายของ TPMAP 5 ด้านๆละ 1 ตัวชี้วัด เท่านั้น ซึ่งจากการศึกษาได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ ในการสรุปบทเรียนการให้บริการสวัสดิการสังคม เพื่อจัดทำข้อเสนอประเด็นสำคัญในการจัดทำข้อเสนอการสร้างและพัฒนา Platform การตรวจสอบคุณสมบัติผู้มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และความร่วมมือที่ได้รับอย่างดียิ่งในการร่วมกระบวนการจัดทำข้อเสนอร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ที่สนับสนุนข้อมูลพื้นฐานส่วนมากในการศึกษาค้นคว้า และการให้โอกาสเข้าร่วมเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายต่อผู้บริหาร บพท. ซึ่งเป็นผู้ให้ทุนการศึกษาแก่มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ รวมถึงคณะข้าราชการเจ้าหน้าที่ในสังกัดสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุรินทร์ ที่มีความพร้อมในการขับเคลื่อนข้อเสนอนี้ให้บูรณาการกับงบประมาณและภารกิจประจำให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันซึ่งจะเป็นผลสำคัญในการผลักดันใน Prototype สามารถเกิดผลเป็นรูปธรรม นโยบายจะสามารถนำไปสู่การปฏิบัติซึ่งจะเป็นประโยชน์เชิงรูปธรรมประกอบการผลักดันนโยบายระดับสูงทั้งของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามลำดับต่อไป และท้ายที่สุดขอกราบของบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษา ดร.ณัฐฉิพงษ์ศิริ อาจารย์ธำนิษฐ์ ณะเอม ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษา แก้ไขผลงาน และทุ่มเทเสียสละเวลาอันสำคัญจนกระทั่งการศึกษาสำเร็จลุล่วงมาด้วยดี จึงขอขอบคุณทุกท่าน ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องข้างต้นและที่ไม่ได้เกี่ยวข้องมา ณ โอกาสนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานด้านการจัดสวัสดิการสังคม และหากมีข้อผิดพลาดประการใดผู้ศึกษายินดีน้อมรับด้วยความยินดี

นางณัฐสุรีย์ อนุศาสนัน

18 กันยายน 2563

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	ง
สารบัญภาพ	จ
1. วิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย	1
1.1 การวิเคราะห์บริบทและทิศทางเชิงยุทธศาสตร์ของส่วนราชการ	1
1.2 ตำแหน่งรองอธิบดีที่เป็นเป้าหมาย	8
1.3 กำหนดวิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย	9
2. ข้อเสนอโครงการพัฒนางาน	10
2.1 การกำหนดประเด็นการศึกษา	10
2.2 การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย	20
2.3 ภาวะผู้นำเพื่อการขับเคลื่อนข้อเสนอ	39
3. แผนพัฒนาตนเอง	44
3.1 การวิเคราะห์ตนเอง	52
3.2 การวางแผนพัฒนาตนเอง	46
บรรณานุกรม	52
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก	54
แนวทางการกำหนดประเด็น/หัวข้อใน Plat form การวิเคราะห์สภาพปัญหา ของกลุ่มเป้าหมายผู้มีสิทธิรับความช่วยเหลือจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์	
ภาคผนวก ข	68
แบบประเมินระดับความพึงพอใจของหน่วยงานภาครัฐที่ใช้งาน Platform ระบบ ตรวจสอบกลุ่มเป้าหมายที่มีสิทธิรับความช่วยเหลือจากกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์	
ประวัติผู้เขียนรายงานการศึกษาส่วนบุคคล	69

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ความก้าวหน้าดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index - HAI)	17
ตารางที่ 2 จังหวัดที่มีความก้าวหน้าการพัฒนาคนด้านรายได้ต่ำที่สุด 10 จังหวัด	18
ตารางที่ 3 ข้อมูลกลุ่มเป้าหมายครัวเรือนยากจนจังหวัดสุรินทร์	19
ตารางที่ 4 จำนวนคนจนเป้าหมายตามฐานข้อมูล TP MAP	23
ตารางที่ 5 ข้อเสนอการพัฒนาการจัดเก็บและการส่งต่อข้อมูล TP MAP และ TP MAP Logbook ให้แก่หน่วยงานภาครัฐเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาความยากจน	29
ตารางที่ 6 การวิเคราะห์ตนเอง (IDP 1)	45

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 1	ความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ กระทรวง พม. (สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์,2560)	4
ภาพที่ 2	ความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ,2563)	7
ภาพที่ 3	การกำหนดประเด็นปัญหา	13
ภาพที่ 4	โครงสร้างกระบวนการของ TPMAP Logbook	15
ภาพที่ 5	แบบฟอร์มการกรอกสภาพปัญหาและความต้องการตามแบบ TPMAP/TPMAP Logbook	16
ภาพที่ 6	ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและฉบับที่ 12 และข้อเสนอการพัฒนาระบบตรวจสอบคุณสมบัติกลุ่มเป้าหมายที่มีสิทธิรับบริการจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง	21
ภาพที่ 7	จำนวน”คนจนเป้าหมาย”ของประเทศไทย ปี 2562	22
ภาพที่ 8	สรุป Paint point ของการจัดเก็บข้อมูลและการนำข้อมูล TPMAP/TPMAP Logbook ไปใช้	27
ภาพที่ 9	การเปรียบเทียบกระบวนการตรวจสอบคุณสมบัติกลุ่มเป้าหมายผู้มีสิทธิรับบริการจากกระทรวง พม. กรณีใช้ฐานข้อมูลจาก TPMAP และ TPMAP Logbook	28
ภาพที่ 10	ข้อเสนอ Platform การตรวจสอบคุณสมบัติผู้มีสิทธิรับความช่วยเหลือจากกระทรวง พม.	32
ภาพที่ 11	ข้อเสนอการพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลระบบ TPMAP/TPMAP Logbook โดยการพัฒนาให้มี Platform การตรวจสอบคุณสมบัติรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐ และการส่งต่อข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำให้แก่ภาครัฐในดำเนินการตามภารกิจ	34
ภาพที่ 12	work flow ข้อเสนอ Platform ระบบตรวจสอบคุณสมบัติกลุ่มเป้าหมายที่มีสิทธิรับบริการจากกระทรวง พม. ในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์	35

1. วิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย

(ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เผยแพร่)

2. ข้อเสนอโครงการพัฒนางาน

2.1 การกำหนดประเด็นการศึกษา

2.1.1 การกำหนดประเด็นการศึกษา

ชื่อประเด็นการศึกษา : แนวทางการพัฒนาระบบตรวจสอบคุณสมบัติกลุ่มเป้าหมายที่มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ : กรณีศึกษาจังหวัดสุรินทร์

โดยกำหนดประเด็นการศึกษาหลัก คือ

1) การจัดทำข้อเสนอแนวทางการพัฒนาระบบการตรวจสอบคุณสมบัติกลุ่มเป้าหมายที่มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยต่อยอดจากโครงการพัฒนาระบบสนับสนุนการทำงานเชิงพื้นที่เพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจนแบบเบ็ดเสร็จและแม่นยำ พื้นที่จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระบบพื้นที่ (บพท.) สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) ภายใต้โครงการโครงการวิจัยเพื่อการพัฒนาพื้นที่จังหวัดสุรินทร์เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนแบบเบ็ดเสร็จและแม่นยำ

2) การศึกษามุ่งเน้นการพัฒนาระบบการตรวจสอบคุณสมบัติกลุ่มเป้าหมายที่หน่วยงานภาครัฐได้รับข้อมูลทั้งจากแหล่งทุติยภูมิ Thai People Map and Analytics Platform (TPMAP/TPMAP Logbook) เป็นหลัก

3) การศึกษาครั้งนี้กำหนดระบบคัดกรองคุณสมบัติตามเกณฑ์การประเมินศักยภาพหรือทุนการดำรงชีพของคนจนเป้าหมายของ TPMAP ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์พื้นที่ 5 ด้าน โดยเลือกเพียง 1 ตัวชี้วัด/ด้าน รวม 5 ตัวชี้วัด ดังนี้

- (1) ทุน/ทรัพยากรมนุษย์ : ตัวชี้วัด ทักษะอาชีพ
- (2) ทุนทางกายภาพ : ตัวชี้วัด ที่อยู่อาศัย
- (3) ทุนการเงิน : ตัวชี้วัด เงินสด/ทรัพย์สิน
- (4) ทุนทางธรรมชาติ : ตัวชี้วัด การเสี่ยงภัยพิบัติและการจัดการ
- (5) ทุนทางสังคม : ตัวชี้วัด การช่วยเหลือกันของชุมชน

2.1.2 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

“ปัญหาความยากจน” ยังคงเป็นปัญหาที่สำคัญของประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน รัฐบาลทุกรัฐบาลต่างมีนโยบายในการบริหารจัดการเพื่อให้ปัญหาความยากจนลดลง โดยมุ่งหวังให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นแต่ปัญหาประการหนึ่งคือการเปลี่ยนแปลงนโยบายตามการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองบ่อยครั้งมากทำให้นโยบายหลายเรื่องขาดความชัดเจนและขาดความต่อเนื่อง รัฐบาลชุดปัจจุบันจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) เพื่อแก้ไขจุดอ่อน

และเสริมจุดแข็งให้เอื้อต่อการพัฒนาประเทศให้บรรลุซึ่งเป้าหมายในระยะยาว เพื่อการสร้างและรักษาไว้ซึ่งประโยชน์มีความมั่นคงในทุกด้านในระยะยาวถึง 20 ปี เพื่อคนในชาติ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีความมั่นคงในประเทศ สามารถพัฒนาไปได้อย่างยั่งยืนภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้ยุทธศาสตร์ทั้งด้านความมั่นคง การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมและการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ซึ่งจะนำไปสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ซึ่งมี 17 เป้าหมาย โดยมีเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความยากจน คือ เป้าหมายการจัดความยากจน และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ซึ่งเป็นแผน 5 ปี ได้กำหนดเป้าหมายที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การพัฒนาประเทศเพื่อให้ประเทศไทยขยับฐานะการพัฒนาประเทศจากการเป็นประเทศรายได้ปานกลางชั้นกลาง (Middle Middle Income Country) เป็นประเทศรายได้ปานกลางตอนบน (Upper Middle Income Country) โดยมีเป้าหมายที่สำคัญในช่วง 5 ปี คือ ความเหลื่อมล้ำทางรายได้และความยากจนลดลง เศรษฐกิจฐานรากมีความเข้มแข็ง ประชาชนทุกคนมีโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากร การประกอบอาชีพ และบริการทางสังคมที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม กลุ่มที่มีรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 มีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 15 ต่อปี (สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2563))

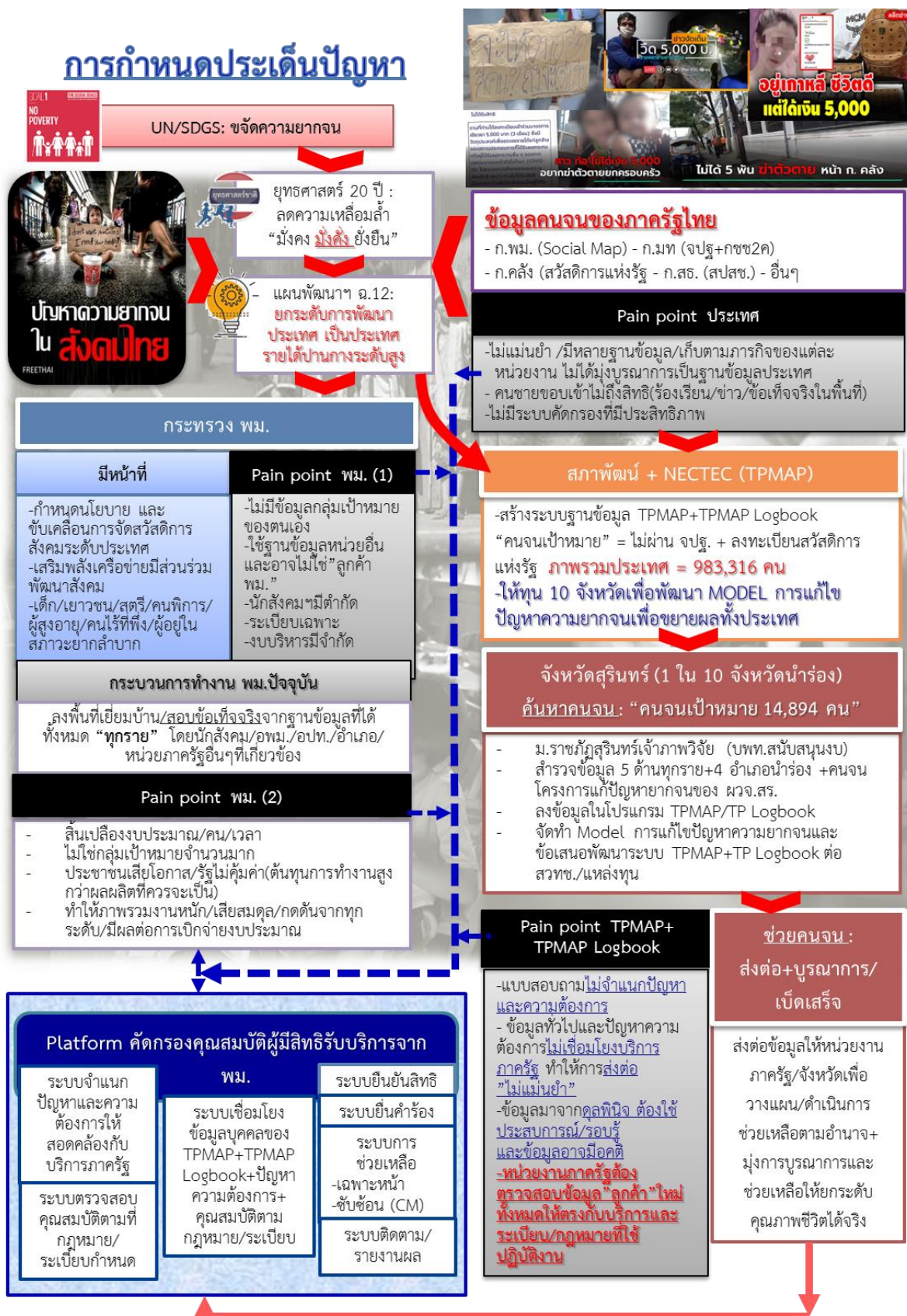
2.1.3 ปัญหาและความท้าทายเชิงภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ซึ่งนับเป็นกระทรวงหลักด้านการจัดสวัสดิการสังคมและการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กำหนดยุทธศาสตร์กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. 2560 – 2564 มียุทธศาสตร์สร้างภูมิคุ้มกันและส่งเสริมโอกาสทางสังคมบนฐานแห่งความพอเพียง และยุทธศาสตร์จัดระบบ สวัสดิการที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย โดยหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ต่างตระหนักดีว่า ปัญหาที่สำคัญของการเป็นกระทรวงเจ้าภาพด้านสังคมที่ทำให้ผลการดำเนินงานที่ยังไม่อาจกล่าวได้ว่าบรรลุตามความคาดหวังของสังคมที่จะให้ประชาชน มีคุณภาพชีวิตที่ดี และกลุ่มคนยากจน ผู้ด้อยโอกาสได้รับสวัสดิการอย่างเป็นธรรม ทั่วถึงและหลุดพ้นจากความยากจนและปัญหาสังคมที่รุมเร้า โดยสรุปปัญหาที่สำคัญ คือ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ไม่มีข้อมูลกลุ่มเป้าหมายในการจัดสวัสดิการสังคมและการพัฒนาสังคมที่แม่นยำ (ไม่รู้วากลุ่มเป้าหมาย/คนจน อยู่ที่ไหน ไม่ชัดเจนวากลุ่มเป้าหมายต้องการอะไร และกระบวนการช่วยเหลือเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนกลุ่มเป้าหมายยังไม่เบ็ดเสร็จ ทำให้ปัญหายังคงดำเนินต่อเนื่องและพัฒนาเป็นปัญหาใหม่หรือวนกลับมาทวีความรุนแรงมากขึ้นการปฏิบัติงานของกระทรวง พม.ทั้งส่วนกลางและภูมิภาคส่วนมาก ต้องขอใช้ฐานข้อมูลที่หน่วยงานอื่นจัดทำขึ้น เช่น ข้อมูล จปฐ. ข้อมูลโครงการสวัสดิการแห่งรัฐของกระทรวงการคลัง เนื่องจากระเบียบของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในการพิจารณาให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายนั้นมีความแตกต่างจากกระทรวงอื่นๆมีความซับซ้อนและเงื่อนไขมากกว่า ดังนั้น เมื่อไปใช้ฐานข้อมูลของกระทรวงอื่นจึงมักต้องสำรวจใหม่ด้วยการลงพื้นที่เยี่ยมบ้านสอบถามข้อเท็จจริง และมักพบว่า หน่วยงานภาครัฐอื่นๆ เช่น อำเภ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงศูนย์ประสานงาน อพม.ที่มีการประสานส่งต่อเรื่องเพื่อขอรับความช่วยเหลือตามภารกิจของกระทรวง พม. มีการส่งต่อข้อมูลที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายของ พม. โดยไม่มีคุณสมบัติตามที่กฎหมาย/ระเบียบกำหนด เป็นผลให้ต้องใช้ทั้งกำลังคน งบประมาณและทรัพยากรจำนวนมาก (รถยนต์/น้ำมันรถยนต์/เบี้ยเลี้ยง)

กรณีตัวอย่างเมื่อปีงบประมาณ 2561 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ใช้ฐานข้อมูลกลุ่มเป้าหมายคนจนตามโครงการสวัสดิการแห่งรัฐ มอบหมายให้ทุกจังหวัดตรวจสอบข้อมูลระดับบุคคล เพื่อจัดทำเป็น Social map ให้เป็นฐานข้อมูลกลุ่มเป้าหมายตามภารกิจของกระทรวง พม. โดยกำหนดให้สำรวจข้อมูลรายบุคคลผู้มีบัตรตามโครงการสวัสดิการแห่งรัฐที่ภูมิลำเนาในจังหวัดสุรินทร์ ทั้งสิ้นจำนวน 315,440 คน เป็นกลุ่มเป้าหมายที่กระทรวง พม.คัดกรองครั้งที่ 1 จากส่วนกลางว่าเป็นผู้ประสบปัญหาทางสังคมที่เป็น “ลูกค้าของ พม.” ที่มีภูมิลำเนาในจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 114,531 คน หน่วยงานในสังกัดกระทรวง พม. 6 หน่วยงาน ในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ มอบหมายบุคลากร รวมประมาณ 70 คน และขอความร่วมมือผู้นำท้องที่ ท้องถิ่นตรวจสอบคุณสมบัติผู้มีสิทธิรับบริการจากกระทรวง พม. รวมถึงลงพื้นที่ตรวจสอบข้อมูลดังกล่าวทั้งทางเอกสาร และดำเนินการเยี่ยมบ้าน/สอบสภาพข้อเท็จจริงกลุ่มเป้าหมายระดับบุคคลทั้ง 114,531 คน สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุรินทร์ ใช้งบประมาณงบดำเนินงานซึ่งเป็นเป็นส่วนมากที่ควรนำไปใช้บริหารงานภาพรวม แต่นำมาใช้เพื่อการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลมากถึง 268,500 บาท ใช้บุคลากรทุกคนมอบหมายให้ปฏิบัติงานระยะเวลา 4-6 เดือน โดย ผลจากการเยี่ยมบ้านสอบสภาพข้อเท็จจริงระดับบุคคลพบว่า เป็นกลุ่มเป้าหมายมีคุณสมบัติมีสิทธิรับความช่วยเหลือจากกระทรวง พม. จริงๆเพียง 10,451 ครั้วเรือน หรือ 12,404 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.83 จากจำนวนที่สอบสภาพข้อเท็จจริงทั้งหมด นั่นคือ มีคนที่ไม่ใช่ลูกค้า พม. แต่ต้องสิ้นเปลืองทรัพยากรในการตรวจสอบคุณสมบัติ มากถึง 102,127 คน (ศูนย์เทคโนโลยีและสารสนเทศ (2561). สืบค้นจาก <http://tpso3.m-society.go.th>)

ในปัจจุบันสำนักงานบริหารนโยบายของนายกรัฐมนตรีได้มีบันทึกข้อความกราบเรียนนายกรัฐมนตรีถึงความก้าวหน้าการนำข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) มาใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินฯ เมื่อวันที่ 11 มกราคม พ.ศ 2561 ซึ่งนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นชอบให้นำรายงานความก้าวหน้าการนำข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) มาใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินฯ และตัวอย่างระบบเบื้องต้น TPMAP ให้คณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาคเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินการแก้ปัญหาความยากจนและการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จึงเป็นหน่วยงานภาครัฐหน่วยงานหนึ่งที่ต้องนำข้อมูล TPMAP และ TPMAP Logbook มาใช้ในการปฏิบัติงาน การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาจึงมุ่งหวังที่จะใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูล TPMAP และ TPMAP Logbook เป็นฐานข้อมูลในการชี้กลุ่มเป้าหมายพื้นฐานที่เป็น “ลูกค้า” ของกระทรวงการ พม. จึงมีข้อเสนอในการพัฒนาระบบเพื่อคัดกรองคุณสมบัติคนจนเป้าหมายดังกล่าวให้สอดคล้องกับภารกิจของกระทรวงฯ เพื่อลดภาระทั้งกระบวนการทำงาน งบประมาณ และกำลังคนในการตรวจสอบคุณสมบัติเชิงดุลพินิจในระดับพื้นที่ให้ตรงตัวบุคคลมากขึ้น รายละเอียดตาม ภาพที่ 3

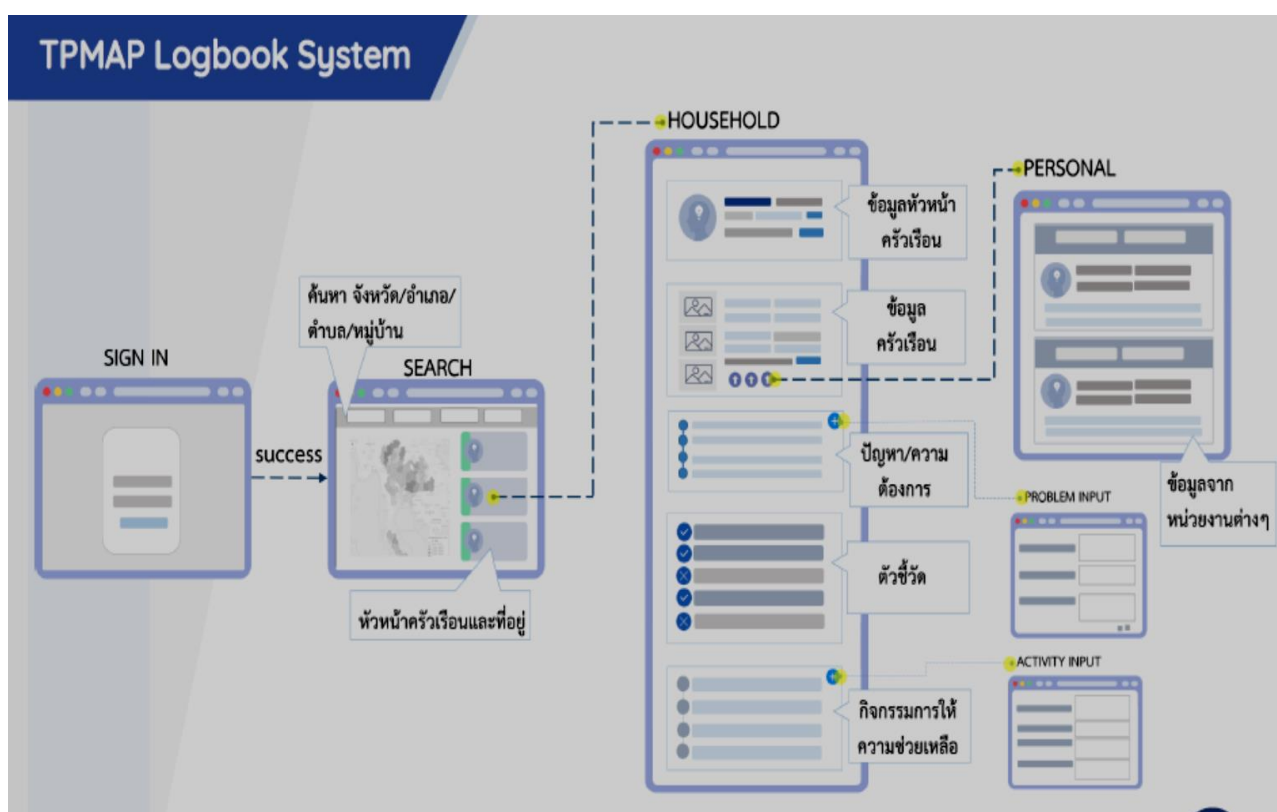

แผนภาพที่ 3 การกำหนดประเด็นปัญหา

2.1.4 ปัญหาการนำข้อมูล TPMAP และ TPMAP Logbook ไปใช้เพื่อการวางแผนการวางแผนและช่วยเหลือ “คนจนเป่าหมาย” ตามภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า TPMAP :Thai People Map and Analytics Platform มีเป้าประสงค์ คือ ต้องการที่จะนำข้อมูลมาใช้ช่วยแก้ปัญหาความยากจน โดยต้องการให้ใช้เพื่อช่วยระบุปัญหาที่เกี่ยวกับความยากจน โดยสามารถใช้ตอบคำถาม 3 ข้อ ได้แก่ คนจนอยู่ที่ไหน? คนจนมีปัญหาอะไร? จะพ้นความยากจนได้อย่างไร? กระบวนการดำเนินงานของ TPMAP สามารถจำแนกคนจนคือผู้ที่มีคุณภาพชีวิตต่ำกว่าเกณฑ์คุณภาพชีวิตที่ดีในมิติต่างๆ ซึ่ง TPMAP พิจารณาจาก 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านการศึกษา ด้านการเงิน ด้านความเป็นอยู่ และด้านการเข้าถึงบริการรัฐ โดยกำหนดให้มีการเก็บข้อมูลตามแบบสอบถามโครงการพัฒนาระบบสนับสนุนการทำงานเชิงพื้นที่เพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจนแบบเบ็ดเสร็จและแม่นยำ ซึ่งจัดทำโดยหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) เป็นแบบสำรวจที่ใช้เก็บข้อมูล “คนจนกลุ่มเป่าหมาย” ในพื้นที่จังหวัดน่าน 10 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชัยนาท แม่ฮ่องสอน มุกดาหาร ยโสธร ศรีสะเกษ สุรินทร์ กาฬสินธุ์ อ่างทอง สุพรรณบุรี สกลนคร และปัตตานี การเก็บข้อมูลของ TPMAP Logbook ใช้แบบสอบถาม คำถามส่วนใหญ่เป็นประเภทมีตัวเลือกและเติมคำเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บข้อมูลของ TPMAP ดังกล่าว ไม่มีจำแนกปัญหาและความต้องการของคนจนเป่าหมายมุ่งจำแนกความยากจนตามเกณฑ์ตัวชี้วัดความยากจน 5 ด้าน โดยมีคำถามเรื่องปัญหาและความต้องการของคนจนเป่าหมาย เพียง 1 คำถาม จากแบบสำรวจจำนวน 18 หน้า และเป็นคำถามลักษณะคำถามปลายเปิดเพียง ซึ่งผู้สำรวจจะต้องใช้ดุลพินิจเอาเองว่ากลุ่มเป่าหมายมีปัญหาความต้องการหรือไม่ ถ้ามีคือเรื่องอะไร ซึ่งการรู้ข้อมูลเรื่องปัญหาความต้องการของคนจนเป่าหมายนับเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการสังคมสงเคราะห์และการจัดสวัสดิการ เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาได้ถูกจุดตรงกับปัญหาและความต้องการ ซึ่งโดยหลักการสังคมสงเคราะห์และแม่กลุ่มเป่าหมายจะมีคุณสมบัติว่ายากจนด้านใดตามที่ TPMAP ใช้ประเมิน หากกลุ่มเป่าหมายไม่ให้ความสำคัญกับความยากจนด้านนั้น/ไม่เห็นว่าเป็นปัญหาแม้เข้าเกณฑ์ยากจน และหรือ ไม่มีความต้องการที่จะแก้ปัญหาดังกล่าว และหรือ เห็นว่าความยากจนด้านนั้นไม่ใช่เรื่องเร่งด่วน การที่หน่วยงานที่รับการส่งต่อข้อมูลจะไปมุ่งแก้ปัญหานั้นย่อมไม่เป็นการแก้ปัญหาที่ไม่ตรงจุด และความยากจนที่กลุ่มเป่าหมายประสบอาจไม่ตรงกับเกณฑ์ความยากจนที่ตก เช่น กรณี นางตง นิลคำ ราษฎรอำเภอเมืองจังหวัดสุรินทร์ เป็นผู้ติดเชื้อเอดส์ ไม่มีที่ดินทำกิน ปัจจุบันอาศัยปลูกผักหารายได้จำหน่ายที่ตลาดเขียว อบจ.สุรินทร์ทุกวันพุธ กรณีเช่นนี้ตามเกณฑ์ TPMAP ราษฎรรายนี้จะตกเกณฑ์ยากจนความเป็นอยู่ด้านที่ดินทำกิน ส่งต่อกระทรวงมหาดไทย ยากจนสุขภาพส่งต่อกระทรวงสาธารณสุข หรือหน่วยอื่นที่ไม่ใช่กระทรวง พม. แต่หากมีการสอบถามปัญหาความต้องการ พบว่า ราษฎรรายนี้ ไม่ได้จัดลำดับปัญหาความต้องการเรื่องการไม่มีที่ดินทำกินและการติดเชื้อเอดส์เป็นเรื่องสำคัญเพราะมีญาติานไวรัสเอดส์รับประทานครบถ้วนและปัจจุบันสุขภาพแข็งแรง แต่มีปัญหารายได้ไม่เพียงพอการครองชีพต้องการทุนประกอบอาชีพเสริมเพื่อเพาะเห็ดขาย ซึ่งกระทรวง พม.สามารถให้เงินอุดหนุนสงเคราะห์ได้ทั้งกรณีการช่วยเหลือครอบครัวผู้ได้รับผลกระทบจากการติดเชื้อเอดส์ เงินอุดหนุนสงเคราะห์ครอบครัวผู้มีรายได้น้อยๆ เป็นต้น ซึ่งหากมีการวิเคราะห์ข้อมูลตามที่ TPMAP กำหนดโดยไม่ให้ความสำคัญกับการจำแนก

ปัญหาความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย อาจจะเป็นการ “ติดกระดุมผิดตั้งแต่เม็ดแรก” ซึ่งอาจนำมาซึ่งความไม่ร่วมมือ และไม่เกิดการแก้ปัญหาความยากจนที่แท้จริงได้ และการตั้งเป็นคำถามที่ไม่จำแนกปัญหาความเดือดร้อนให้ชัดเจน ไม่มีการเชื่อมโยงกับบริการภาครัฐที่มีบริการตามกฎหมายที่กำหนด การให้ผู้สำรวจใช้ดุลพินิจ อาจทำให้การส่งต่อข้อมูลผิดพลาด อาจมีอคติ และประชาชนอาจเสียสิทธิประโยชน์เพราะความรู้ของผู้สำรวจอาจไม่ครอบคลุมบริการที่ภาครัฐในประเทศไทยมีทั้งหมด ดังภาพโครงการของระบบ Logbook ในภาพที่ 4 และการจัดเก็บปัญหาความต้องการภาพที่ 5

ภาพที่ 4 โครงสร้างกระบวนการของ TPMAP Logbook

แบบฟอร์มเพิ่มปัญหา/ กิจกรรมการให้ความช่วยเหลือ

เพิ่มปัญหา / ความต้องการ

ปัญหา:

รายละเอียดปัญหา:

ผู้ดำเนินการ:

หน่วยงาน:

วันที่:

เพิ่มรูปภาพปัญหา/ความต้องการ:

บันทึก ยกเลิก

เพิ่มกิจกรรมให้ความช่วยเหลือ

ชื่อกิจกรรม:

รายละเอียดกิจกรรม:

ผู้ดำเนินการ:

หน่วยงาน:

ระยะเวลาดำเนินการ:

วันเริ่ม

วันสิ้นสุด

ตัวชี้วัดตาม จปฐ.

ตัวชี้วัดตนเอง

เพิ่มรูปภาพกิจกรรม:

บันทึก ยกเลิก

ภาพที่ 5 แบบฟอร์มการกรอกสภาพปัญหาและความต้องการตามแบบ TPMAP Logbook

2.1.5 ที่มาและความสำคัญของการเลือกพื้นที่กรณีศึกษาจังหวัดสุรินทร์

การศึกษาและการขับเคลื่อนงานเรื่องการแก้ไขปัญหาความยากจนเป็นปัญหาขนาดใหญ่ ปัญหากระจายตัวอยู่ในทุกพื้นที่ของประเทศ และเป็นปัญหาเรื้อรังมานาน ดังนั้นกระบวนการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายจึงเลือกพื้นที่ที่เป็นกรณีศึกษา คือ จังหวัดสุรินทร์ซึ่งมีสถานการณ์ปัญหาความยากจนในระดับที่สมควรถูกแก้ไขในระดับเร่งด่วน โดยร่วมมือกับสถาบันการศึกษาท้องถิ่น คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการวิจัยเรื่อง “โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่จังหวัดสุรินทร์เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนแบบเบ็ดเสร็จและแม่นยำ” ได้รับการสนับสนุนงบประมาณการวิจัยจากหน่วยบริหารและจัดการทุนวิจัยด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) นอกจากนี้ยังได้บูรณาการกับการดำเนินงานตามโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเป็นนโยบายของผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์

โดยสาเหตุที่จังหวัดสุรินทร์ได้รับคัดเลือกจาก สอวช. ให้เป็นพื้นที่นำร่องเนื่องจากผลการประเมินความก้าวหน้าการพัฒนาคนระดับจังหวัดจากดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index -HAI) ประจำปี 2562 ความก้าวหน้าในการพัฒนาคนในระดับจังหวัด ปี 2562 เมื่อเทียบกับ ปี 2558 พบว่าจังหวัดที่มีความก้าวหน้า ในการพัฒนาคนน้อยที่สุด 10 จังหวัด จังหวัดสุรินทร์อยู่ลำดับที่ 74 มีคนจนจำนวน 14,894 คน คิดเป็นร้อยละ 1.68 ของประชากรจังหวัด รายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความก้าวหน้าดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index - HAI)

ลำดับที่ (จาก 77 จังหวัด ของไทย)	จังหวัด	ค่าดัชนี	จำนวนคนจน (TPMAP)					ภาพรวม
			สุขภาพ	ความเป็นอยู่	การศึกษา	รายได้	การเข้าถึงบริการ	
68	ศรีสะเกษ	0.5637	6,123	5,263	22,208	6,010	94	35,950 (3.75%)
69	ยะลา	0.5622	2,878	5,936	7,318	7,760	16	20,298 (6.37%)
70	ชัยนาท	0.5619	13	295	37	2,386	4	2,687 (1.12%)
71	อุบลราชธานี	0.5468	2,210	1,238	15,894	4,185	75	22,939 (1.95%)
72	ยโสธร	0.5454	579	843	1,581	961	27	3,773 (0.94%)
73	บุรีรัมย์	0.5347	5,861	6,823	22,222	9,685	115	39,722 (3.77%)
74	สุรินทร์	0.5287	2,249	3,035	4,809	6,434		14,894 (1.68%)
75	แม่ฮ่องสอน	0.5154	2,143	6,441	14,095	2,970		20,924 (12.50%)
76	ปัตตานี	0.4988	3,341	2,826	6,154	9,233	50	18,137 (3.93%)
77	นราธิวาส	0.4921	2,624	4,175	7,737	5,388	55	17,339 (3.43%)

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562

นอกจากนั้นผลการประเมินความก้าวหน้าการพัฒนาคนในด้านรายได้ของจังหวัดสุรินทร์ ผลการประเมินความก้าวหน้าการพัฒนาคนในด้านรายได้ เป็นดัชนีที่สะท้อนเรื่องสถานะด้านการเงิน หรือฐานะทางเศรษฐกิจของคน โดยมีตัวชี้วัด 4 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย 1. รายได้เฉลี่ยของครัวเรือน 2. สัดส่วนประชากรยากจน 3. ร้อยละของครัวเรือนที่มีหนี้สินเพื่อการอุปโภคบริโภค 4. ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคของรายได้ (Genie Coefficient) ทั้งนี้สามารถจัดเรียงลำดับจังหวัดที่มีค่าดัชนีความก้าวหน้าการพัฒนาคนในด้านรายได้น้อยที่สุด 10 จังหวัด โดยจังหวัดสุรินทร์อยู่ลำดับที่ 73 ของประเทศ ค่าดัชนี 0.4058 รายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จังหวัดที่มีความก้าวหน้าการพัฒนาคนด้านรายได้น้อยที่สุด 10 จังหวัด

ลำดับที่ (จาก 77 จังหวัดใน ประเทศ)	จังหวัด	ค่าดัชนี	จำนวนคนจน (TPMAP)					ภาพรวม
			สุขภาพ	ความเป็นอยู่	การศึกษา	รายได้	การเข้าถึงบริการ	
68	กาฬสินธุ์	0.4233	1,328	948	8,630	2,736	66	12,916
69	มุกดาหาร	0.4217	1,117	2,837	487	613	16	4,567 (1.86%)
70	สกลนคร	0.4187	3,957	2,895	8,054	1,599	47	15,390
71	ศรีสะเกษ	0.0175	6,123	5,263	22,208	6,010	94	35,950
72	ยโสธร	0.4170	579	843	1,581	961	27	3,773 (0.94%)
73	สุรินทร์	0.4058	2,249	3,035	4,809	6,434	72	14,894
74	ชัยนาท	0.4056	13	295	37	2,386	4	2,687 (1.12%)
75	แม่ฮ่องสอน	0.3808	2,143	6,441	14,095	2,970	22	20,924
76	อำนาจเจริญ	0.3723	87	79	1,110	524	19	1,802 (0.73%)
77	ปัตตานี	0.3692	3,341	2,826	6,154	9,233	50	18,137
	รวม		20,937	25,462	67,165	33,466	417	131,040

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562

นอกจากนั้น จากรายงานการประมวลผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) พบว่าในปี 2560 จังหวัดสุรินทร์ มีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (GPP per capita) เฉลี่ยอยู่ที่ 65,810 บาท/คน/ปี เป็นลำดับที่ 70 ของประเทศ นอกจากนี้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติรายงานว่าจังหวัดสุรินทร์มีสัดส่วนคนจนในจังหวัดอยู่ที่ร้อยละ 17.51 มากเป็นลำดับที่ 59 ของประเทศ (หนังสือจังหวัดสุรินทร์ ที่ สร 0018.1/ว538 ลงวันที่ 31 มกราคม 2563) และตามโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ จังหวัดสุรินทร์มีผู้ลงทะเบียนและได้รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ปี 2560 ผู้มีสิทธิรวม 296,750 ราย (ข้อมูล ณ วันที่ 21 ก.ย. 2560 – 26 ต.ค. 2561) (สำนักงานคลังจังหวัดสุรินทร์, 2561) และโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐเพิ่มเติมภายใต้โครงการไทยนิยม ยั่งยืน”กลุ่มผู้พิการ ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยติดเตียง หรือผู้ไม่สามารถเดินทางมาลงทะเบียนได้ในปี 2560 จำนวนรวม 102,660 ราย (ข้อมูล ณ วันที่ 13 กรกฎาคม 2563) รวมจังหวัดสุรินทร์มีผู้มีสิทธิรับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐทั้งสิ้น 399,410 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.60 ของประชากรทั้งหมด รายละเอียดตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ข้อมูลกลุ่มเป้าหมายครัวเรือนยากจนจังหวัดสุรินทร์

ลำดับ	อำเภอ	จำนวนประชากร (คน)	ข้อมูลครัวเรือนยากจนตามข้อมูล TPMAP					ครัวเรือนยากจน (Family Folder)
			ครัวเรือนที่ได้รับการสำรวจ จปฐ.	ครัวเรือนยากจน ตกเกณฑ์ จปฐ.	คนที่ได้รับการสำรวจ จปฐ.	คนยากจน ตกเกณฑ์ จปฐ.	คนยากจนเป้าหมาย (ตกเกณฑ์ จปฐ.+ มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ)	
1	พนมดงรัก	38,149	8,089	1,827	23,150	6,717	2,416	217
2	เมืองสุรินทร์	26,3375	51,134	1,591	162,027	5,899	1,986	877
3	สังขะ	131,460	25,806	1,188	84,888	4,289	1,972	228
4	ชุมพลบุรี	71,448	14,707	1,095	54,794	5,347	1,795	226
5	ท่าตูม	96,681	19,000	1,206	63,740	4,379	1,633	138
6	เขวาสินรินทร์	34,960	7,284	526	24,871	2,245	898	185
7	บัวเชด	41,409	8,344	407	27,008	1,406	623	182
8	ปราสาท	157,859	30,700	392	98,304	1,665	566	90
9	ศรีขรภูมิ	135,633	27,458	344	83,706	1,448	535	168
10	ศรีณรงค์	46,844	8,059	274	31,649	1,357	491	122
11	โนนนารายณ์	35,303	6,215	277	20,230	978	397	55
12	ลำดวน	31,371	5,832	231	20,351	858	380	60
13	กาบเชิง	61,383	11,260	282	37,571	968	357	556
14	จอมพระ	60,146	11,507	177	38,327	553	257	100
15	สำโรงทาบ	52,942	9,537	124	31,786	476	220	94
16	สนม	44,196	8,210	117	30,179	430	193	175
17	รัตนบุรี	93,672	17,730	134	53,797	400	175	389
	รวม	1,396,831	270,872	10,192	886,381	39,415	14,894	3,862

ที่มา : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 2563 (รายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยรอบระยะ
เวลา 2 เดือน : การวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่จังหวัดสุรินทร์เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน
แบบเบ็ดเสร็จและแม่นยำ)

2.2 การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย

2.2.1 แนวคิดที่ใช้เป็นกรอบหรือแนวทางในการจัดทำข้อเสนอ

1) แนวคิดเรื่องการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำและความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12

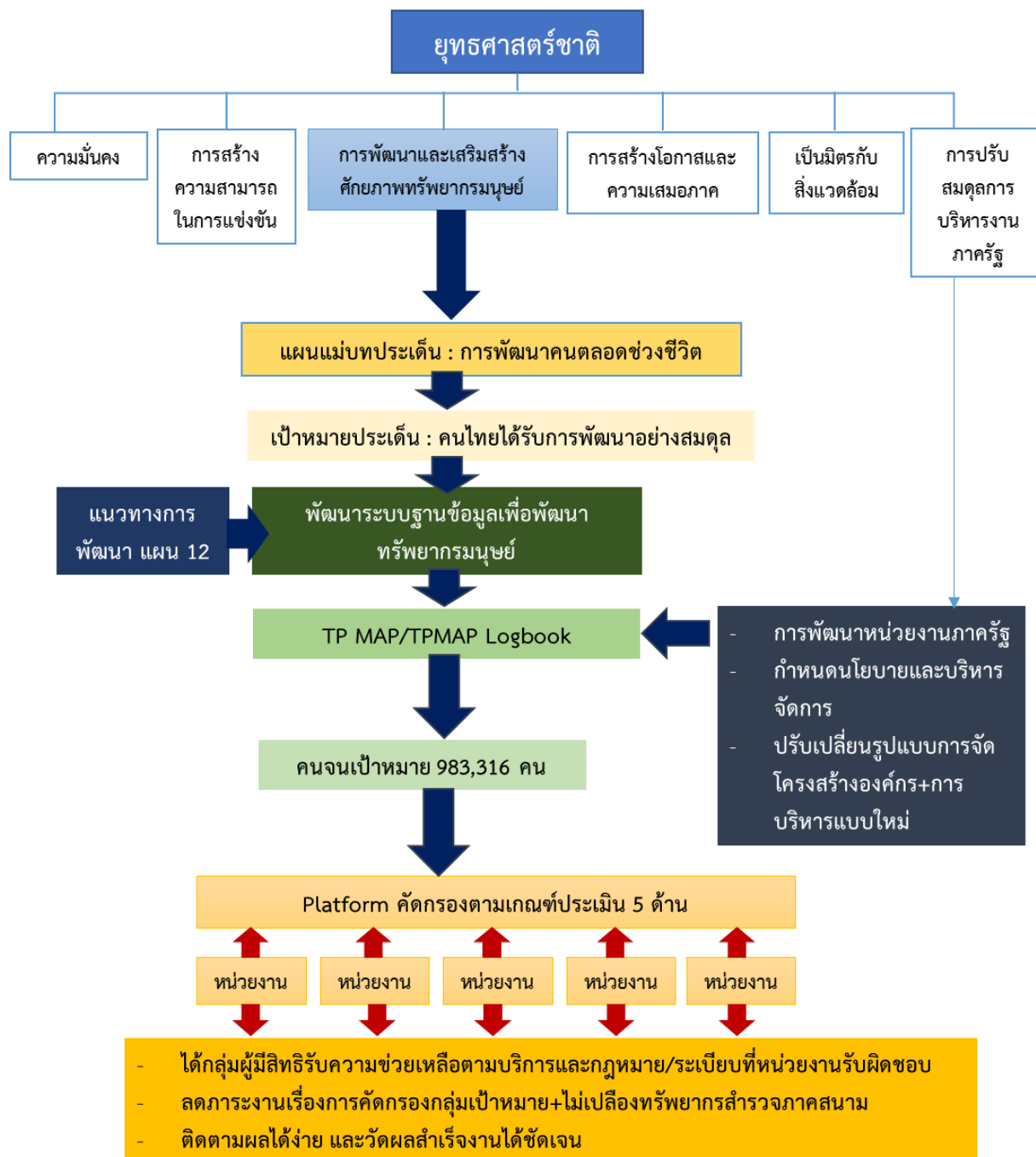
จากรายงานสถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ในระดับภาคของประเทศไทย ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคมสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้กล่าวถึงการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติของหน่วยงานภาครัฐเพื่อลดความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ เป็นการสะท้อนจากกระทรวงต่างๆ จัดทำแผนหรือยุทธศาสตร์ของกระทรวงที่มีความเชื่อมโยง สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ซึ่งปรากฏตามเอกสารอย่างชัดเจน 6 กระทรวง คือ กระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 รายละเอียดตามภาพที่ 6 นอกจากนั้นยังวิเคราะห์แนวทางการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำมีจุดเน้นและประเด็นการพัฒนาหลัก ดังนี้

(1) การสร้างโอกาสให้กับกลุ่มเปราะบางประชากรร้อยละ 40 ที่มีรายได้ต่ำสุดโดยจัดบริการของรัฐที่มีคุณภาพทั้งด้านการศึกษา สาธารณสุขให้กับผู้ด้อยโอกาสและผู้อาศัยในพื้นที่ห่างไกล การจัดสรรที่ดินทำกินอย่างมีเงื่อนไขให้แก่กลุ่มคนจนในภาคเกษตรที่ไร้ที่ดินทำกิน การพัฒนาทักษะของกลุ่มเปราะบางให้สามารถประกอบอาชีพมีรายได้

(2) การสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะการสนับสนุน ในเรื่องการสร้างอาชีพ รายได้ และให้ความช่วยเหลือที่เชื่อมโยงการเพิ่มผลิตภาพสำหรับประชาชนกลุ่มร้อยละ 40 ที่มีรายได้ต่ำสุด ผู้ด้อยโอกาส สตรี และผู้สูงอายุ

(3) การกระจายการจัดบริการภาครัฐให้มีความครอบคลุมและทั่วถึง ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ในด้านการศึกษา สาธารณสุข โครงสร้างพื้นฐาน และการจัดสวัสดิการ

(4) การสร้างชุมชนเข้มแข็งให้เป็นพลังร่วมทางสังคมในการสนับสนุนการพัฒนา และพร้อมรับผลประโยชน์จากการพัฒนา

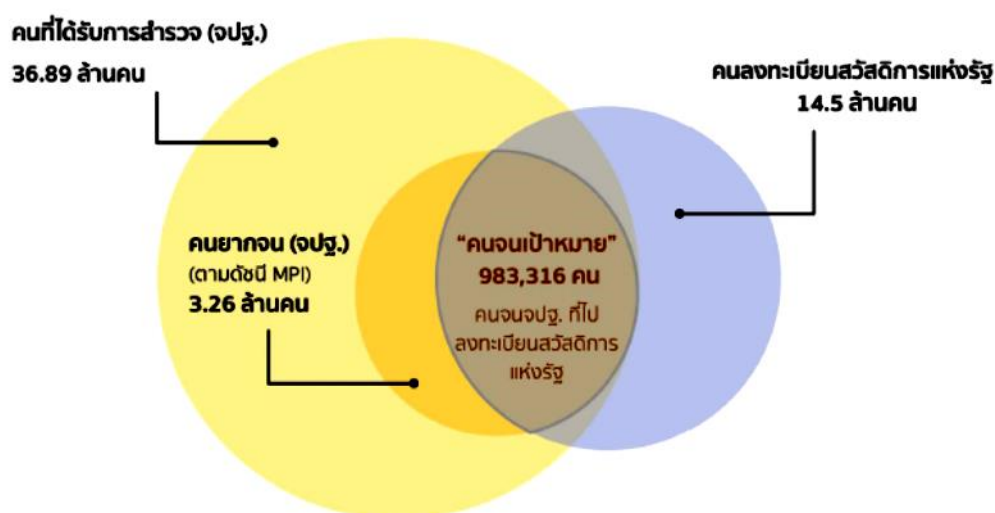

ภาพที่ 6 ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และข้อเสนอการพัฒนาระบบตรวจสอบคุณสมบัติกลุ่มเป้าหมายที่มีสิทธิรับบริการจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

2) แนวคิดเรื่อง “ความยากจน”

จากการค้นคว้าข้อมูลจำนวนคนยากจนในฐานข้อมูลของ NECTEC พบว่ามีการใช้ นวัตกรรม TPMAF ซึ่งเป็นฐานข้อมูลที่เกิดจากทำงานร่วมกันระหว่างสำนักงานคณะกรรมการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และ ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC-สวทช.) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ ข้อมูลพัฒนาคนแบบชี้เป้า รวมถึงเป็นระบบที่สามารถระบุปัญหาความยากจนในระดับ บุคคล ครัวเรือน ชุมชน พื้นที่ จังหวัดประเทศ ซึ่งทำให้การแก้ปัญหาตรงกับกลุ่มเป้าหมายมากขึ้นและ สามารถออกแบบนโยบาย โครงการในการแก้ปัญหาให้ตรงกับความต้องการหรือสภาพปัญหาได้

ทั้งนี้ หลักการทำงานของฐานข้อมูล TPMAF คือ อาศัยข้อมูลจากหลายแหล่งมา ยืนยันซึ่งกันและกัน โดยในปัจจุบันใช้สมมติฐานว่าคนที่ได้รับการสำรวจว่าจน (Survey-Based) และ ยังมาลงทะเบียนว่าจนตามโครงการสวัสดิการแห่งรัฐอีกด้วย (Register-Based) น่าจะเป็นคนจน เป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเร่งด่วน ดังนั้น TPMAF จึงตั้งต้นโดยใช้ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) จากกรมการพัฒนาชุมชน และข้อมูลผู้ลงทะเบียนสวัสดิการแห่งรัฐจากกระทรวงการคลัง มายืนยันซึ่งกันและกัน หรืออีกนัยหนึ่ง “คนจนเป้าหมาย” ใน TPMAF ก็คือคนจนใน จปฐ. ที่ไปลงทะเบียนสวัสดิการแห่งรัฐ (สืบค้นจาก <https://www.tpmap.in.th>) ดังแผนภาพที่ 6

ภาพที่ 7 จำนวน “คนจนเป้าหมาย” ของประเทศไทย ปี 2562
(ที่มา : <https://www.tpmap.in.th>)

จากแผนภาพที่ 7 ตามฐานข้อมูล TPMAP พบว่าภาพรวมของในประเทศไทย ปี 2562 มีจำนวน คนจนทั้งหมด 983,316 คน จากจำนวนประชากร 36,893,084 คน คิดเป็น ร้อยละ 2.67 โดยเป็นคนจนด้านสุขภาพ 198,263 คน เป็นคนจนด้านความเป็นอยู่ 192,489 คน เป็นคนจนการศึกษา 355,593 คน คนจนรายได้ 373,942 บาท และเป็นคนจนการเข้าถึงบริการ ภาครัฐ 2,087 บาท รายละเอียดตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนคนจนเป้าหมายตามฐานข้อมูล TPMAP

(หมายเหตุ: คนจน 1 คน สามารถยากจนได้มากกว่า 1 ด้าน)

ความยากจน (ปี2562)	จำนวน (คน)
ภาพรวม	983,316
สุขภาพ	198,263
ความเป็นอยู่	192,489
คนจนการศึกษา	355,593
คนจนรายได้	373,942
คนจนการเข้าถึงบริการภาครัฐ	2,087

3) แนวคิดเรื่องระบบการบริหารจัดการข้อมูล TPMAP

TPMAP คือ ระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (Thai People Map and Analytics Platform) ซึ่งได้รับการพัฒนาต่อยอดจากระบบบริหารจัดการข้อมูลคนจนแบบชี้เป้า (Thai Poverty Map and Analytics Platform) ให้สามารถครอบคลุมปัญหาที่กว้างขึ้น เช่น เด็กแรกเกิด การศึกษา ผู้สูงอายุ การพัฒนาสภาพที่อยู่อาศัย โดยยังคงความสามารถของระบบเดิมในการชี้เป้าความยากจนไว้ด้วย TPMAP จึงสามารถใช้ระบุปัญหาความยากจนในระดับบุคคลครัวเรือน ชุมชน ท้องถิ่น/ท้องที่ จังหวัด ประเทศ หรือปัญหาความยากจนรายประเด็น ซึ่งทำให้การแก้ปัญหาตรงกับกลุ่มเป้าหมายมากขึ้นและสามารถออกแบบนโยบาย โครงการในการแก้ปัญหาให้ตรงกับความต้องการหรือสภาพปัญหาได้ TPMAP เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และ ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (เนคเทค-สวทช.) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ที่มาของ TPMAP

ในคราวการประชุม ครั้งที่ 5/2560 ของคณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดินเชิงยุทธศาสตร์ มีมติเห็นชอบการจัดตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบ Big Data ของภาครัฐ โดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเป็นเจ้าภาพในการดำเนินงาน ต่อมาคณะทำงานฯ ได้มีการมอบหมายให้ สศช. ร่วมกับ NECTEC ในการดำเนินการพัฒนากรณีตัวอย่างการพัฒนาระบบ Big Data ของภาครัฐ ในประเด็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ทั้งในด้านการเพิ่มรายได้ ลดภาระค่าครองชีพ และเพิ่มโอกาสด้านอาชีพ สศช. และ NECTEC ได้ร่วมกันพัฒนาตัวอย่างระบบเบื้องต้น TPMAP ขึ้น ต่อมา สำนักงานบริหารนโยบายของ

นายกรัฐมนตรีได้มีบันทึกข้อความกราบเรียนนายกรัฐมนตรีถึงความก้าวหน้าการนำข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) มาใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินฯ เมื่อวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2561 ซึ่งนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นชอบให้นำรายงานความก้าวหน้าการนำข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) มาใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินฯ และตัวอย่างระบบเบื้องต้น TPMAP ให้คณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาคเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินการแก้ปัญหาความยากจนและการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ที่มาของข้อมูลใน TPMAP

หลักการทำงานของ TPMAP คืออาศัยข้อมูลจากหลายแหล่งมายืนยันซึ่งกันและกัน โดยในปัจจุบันใช้สมมติฐานว่าคนที่ได้รับการสำรวจว่าจน (Survey-Based) และยังมีลงทะเบียนว่าจนอีกด้วย (Register-Based) น่าจะเป็นคนจนเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเร่งด่วน ดังนั้น TPMAP จึงตั้งต้นโดยใช้ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) จากกรมการพัฒนาชุมชน และข้อมูลผู้ลงทะเบียนสวัสดิการแห่งรัฐจากกระทรวงการคลัง มายืนยันซึ่งกันและกัน หรืออีกนัยหนึ่ง "คนจนเป้าหมาย" ใน TPMAP ก็คือคนจนใน จปฐ. ที่ไปลงทะเบียนสวัสดิการแห่งรัฐ

TPMAP ใช้วิธีการคำนวณดัชนีความยากจนหลายมิติ (Multidimensional Poverty Index: MPI) ซึ่งคิดค้นโดย Oxford Poverty & Human Development Initiative และ United Nation Development Program ซึ่ง สศช. ได้นำมาปรับใช้กับประเทศไทย โดยดัชนีความยากจนหลายมิติ หรือ MPI อาศัยหลักการที่ว่า คนจนคือผู้ที่มีคุณภาพชีวิตต่ำกว่าเกณฑ์คุณภาพชีวิตที่ดีในมิติต่างๆ ซึ่ง TPMAP พิจารณาจาก 5 มิติ ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านการศึกษา ด้านการเงิน ด้านความเป็นอยู่ และด้านการเข้าถึงบริการรัฐ

TPMAP ตอบคำถามอะไร

TPMAP สามารถนำมาใช้ช่วยแก้ปัญหาความยากจนได้โดยสามารถใช้ช่วยระบุปัญหาที่เกี่ยวกับความยากจน โดยสามารถใช้ตอบคำถาม 3 ข้อ ได้แก่ คนจนอยู่ที่ไหน? คนจนมีปัญหาอะไร? จะพ้นความยากจนได้อย่างไร?

ตอบคำถาม "คนจนอยู่ที่ไหน"

TPMAP สามารถระบุ "คนจนเป้าหมาย" หรือ คนจนในข้อมูล จปฐ. ที่มาลงทะเบียนเพื่อบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ปี 2560 โดยแสดงผลแบบ Data Storytelling บน www.tpmap.in.th แสดงข้อมูลจำนวนคนจนและสัดส่วนคนจนเชิงพื้นที่ ตั้งแต่ระดับประเทศ จังหวัด อำเภอ ตำบล ทำให้ทราบว่าแต่ละพื้นที่มีคนจนกี่คน สามารถจัดลำดับพื้นที่ตามจำนวนและสัดส่วนคนจน เพื่อพิจารณาพื้นที่ที่ต้องการความช่วยเหลือเร่งด่วน

ตอบคำถาม "คนจนมีปัญหาอะไร"

TPMAP สามารถระบุได้ว่า "คนจนเป้าหมาย" มีปัญหาอะไรบ้างในแต่ละมิติ จากข้อมูลจำนวนคนในครัวเรือนยากจนที่ตกตัวชี้วัดความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ในแต่ละมิติ โดยตัวชี้วัด จปฐ. ที่นำมาใช้ในการคำนวณดัชนีความยากจนหลายมิติ (MPI) ประกอบด้วย

ด้านสุขภาพ

- เด็กแรกเกิดมีน้ำหนัก 2,500 กรัมขึ้นไป
- ครั้วเรื้อนกินอาหารถูกสุขลักษณะ ปลอดภัย และได้มาตรฐาน
- ครั้วเรื้อนมีการใช้ยาเพื่อบำบัด บรรเทาอาการเจ็บป่วยเบื้องต้นอย่าง

เหมาะสม

- คนอายุ 6 ปีขึ้นไป ออกกำลังกายอย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 30 นาที

ด้านความเป็นอยู่

- ครั้วเรื้อนมีความมั่นคงในที่อยู่อาศัย และบ้านมีสภาพคงทนถาวร
- ครั้วเรื้อนมีน้ำสะอาดสำหรับดื่มและบริโภคเพียงพอตลอดปี อย่างน้อยคนละ

5 ลิตรต่อวัน

- ครั้วเรื้อนมีน้ำใช้เพียงพอตลอดปี อย่างน้อยคนละ 45 ลิตรต่อวัน
- ครั้วเรื้อนมีการจัดการบ้านเรือนเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด และถูก

สุขลักษณะ

ด้านการศึกษา

- เด็กอายุ 3-5 ปี ได้รับการเลี้ยงดูเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียน
- เด็กอายุ 6-14 ปี ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี
- เด็กจบชั้น ม.3 ได้เรียนต่อชั้น ม.4 หรือเทียบเท่า
- คนอายุ 15-59 ปี อ่าน เขียนภาษาไทย และคิดเลขอย่างง่ายได้

ด้านรายได้

- คนอายุ 15-59 ปี มีอาชีพและรายได้
- คนอายุ 60 ปีขึ้นไป มีอาชีพและรายได้
- รายได้เฉลี่ยของคนในครั้วเรื้อนต่อปี

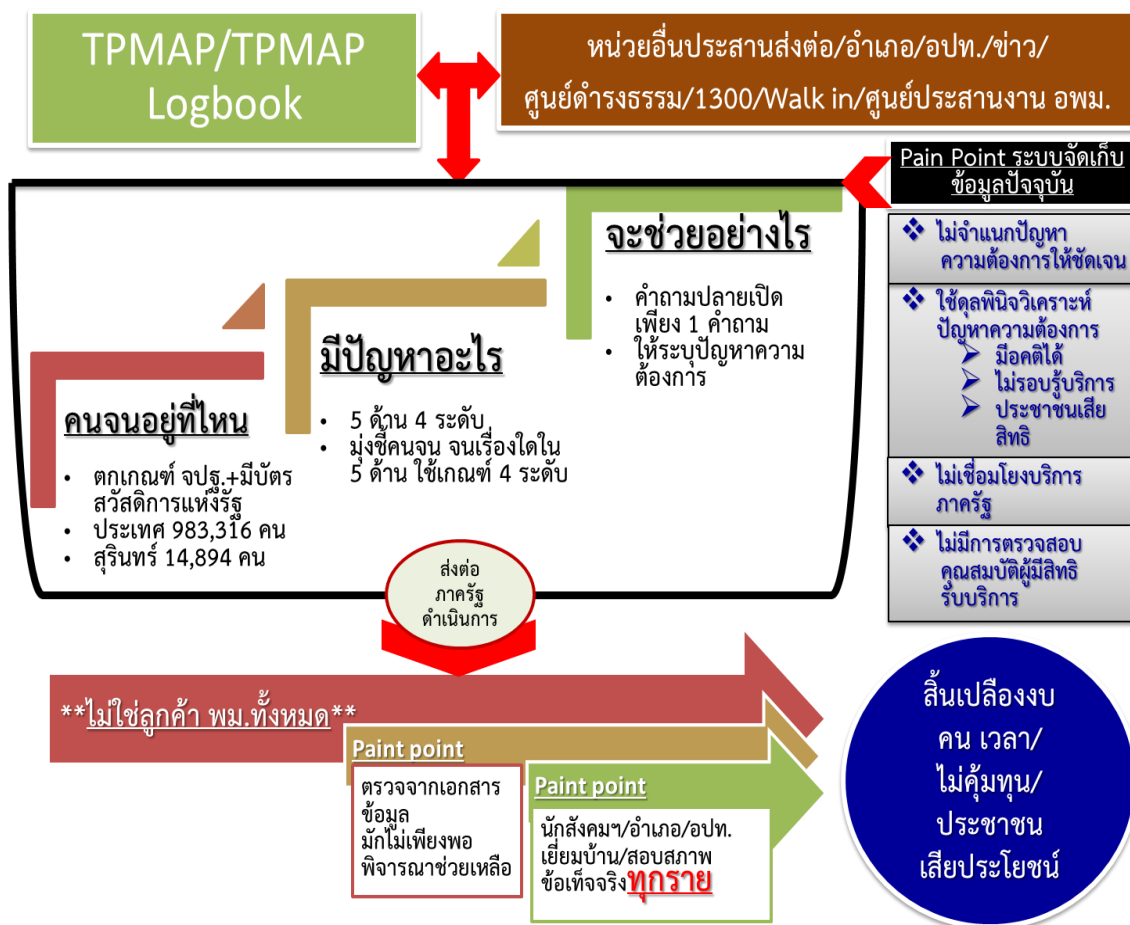
ด้านการเข้าถึงบริการรัฐ

- ผู้สูงอายุ ได้รับการดูแลจากครอบครัว ชุมชน ภาครัฐ หรือภาคเอกชน
- ผู้พิการ ได้รับการดูแลจากครอบครัว ชุมชน ภาครัฐ หรือภาคเอกชน

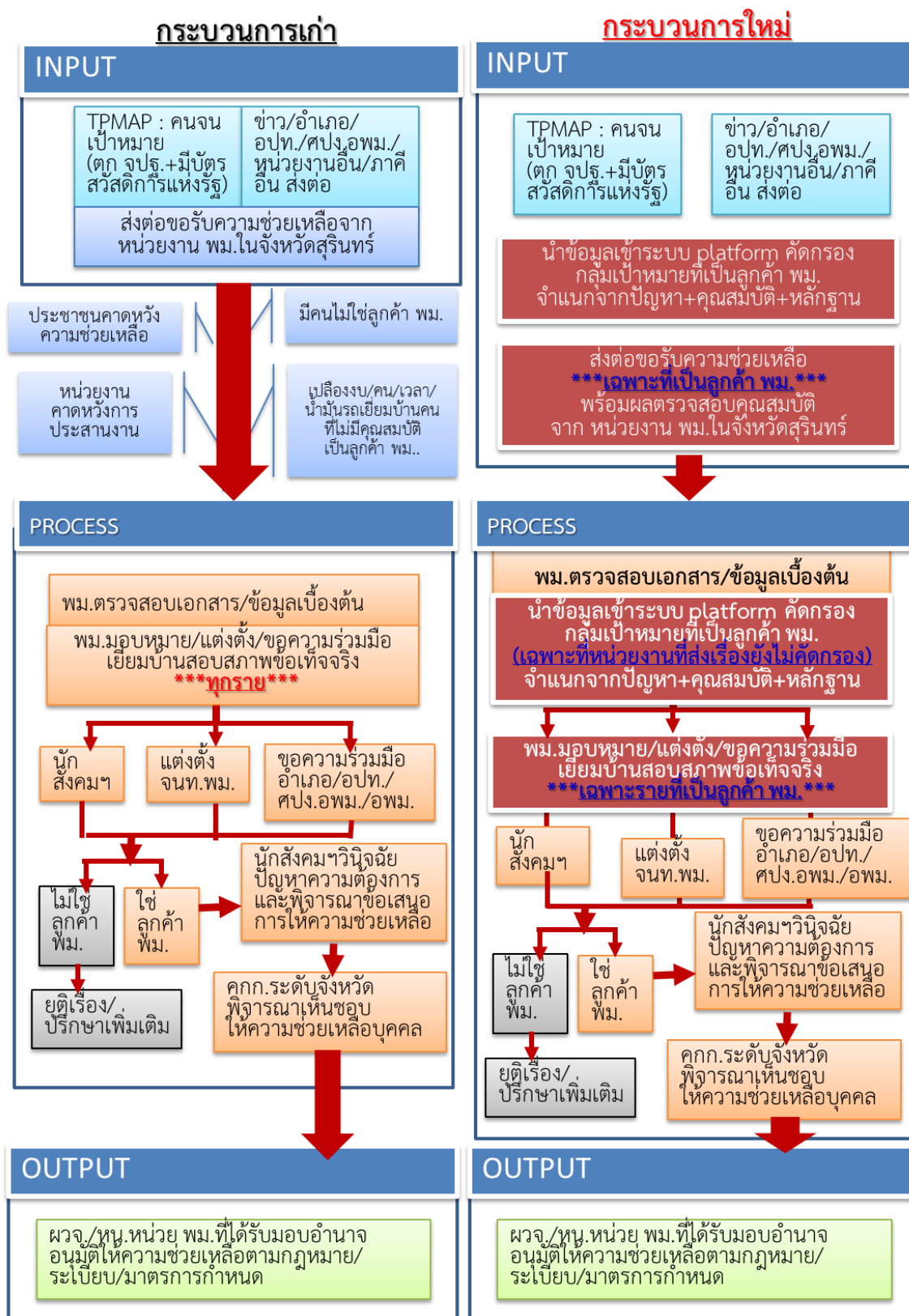
2.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการจัดทำข้อเสนอ

ปัจจุบันปัญหาที่สำคัญของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่สำคัญประการหนึ่งซึ่งส่งผลต่อการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายด้านการจัดสวัสดิการสังคมไปสู่การปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพและนับเป็นการสนองนโยบายการบริหารจัดการข้อมูลภาครัฐ (Big Data) คือ การที่กระทรวงฯ ไม่มีระบบฐานข้อมูลกลุ่มเป้าหมายตามภารกิจของกระทรวงฯ เอง โดยในปัจจุบันใช้ฐานข้อมูลทุติยภูมิจากหน่วยงานอื่นจัดทำขึ้น เช่น ข้อมูล TPMAP และ TPMAP Logbook : ซึ่งมีข้อจำกัดเรื่องคัดกรองกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงจากการทำงานที่ผ่านมาพบว่าหน่วยงานอื่นๆ ที่ส่งต่อ/ประสานงานเพื่อขอความร่วมมือหน่วยงานในสังกัดกระทรวงฯ เพื่อพิจารณาให้ความช่วยเหลือ มีเป็นจำนวนมากที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายที่กระทรวงฯ จะสามารถช่วยได้เพราะขาดคุณสมบัติ

ตามที่กฎหมาย/ระเบียบกำหนด ประกอบกับระเบียบ/มาตรการในการดำเนินการเพื่อพิจารณาช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายของกระทรวงฯ มีความซับซ้อนและแตกต่างจากกระทรวงอื่นๆ ดังนั้น ข้อมูลใดๆก็ตามที่นำมาใช้เพื่อพิจารณาให้ความช่วยเหลือตามภารกิจของกระทรวงฯ จะต้องมีการสอบถามข้อเท็จจริงใหม่ทุกกรณี ดังนั้นการคัดกรองคุณสมบัติกลุ่มเป้าหมายที่มีสิทธิรับความช่วยเหลือตามภารกิจของกระทรวงฯ ให้ความมั่นใจว่าจะส่งผลให้ลดภาระงานในการเยี่ยมบ้านสอบถามข้อเท็จจริง ลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ลดความสิ้นเปลืองงบประมาณต่างๆลงไปได้ ดังนั้นเพื่อเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าวจึงได้ใช้โอกาสที่จังหวัดสุรินทร์เป็นจังหวัดนำร่องในการปฏิบัติการเพื่อจัดทำข้อเสนอในการพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลและการบริหารจัดการข้อมูลเพื่อการแก้ปัญหาความยากจนให้แก่ สอวช. ผ่านการวิจัยเชิงปฏิบัติการของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ซึ่งข้อเสนอในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาได้นำเสนอปัญหาและข้อเสนอเบื้องต้นแก่ผู้บริหารโครงการระดับประเทศ ในการประชุมร่วมกับผู้รับผิดชอบโครงการระดับประเทศ เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2563 ในการสัมมนาเชิงปฏิบัติการใช้ Application เพื่อนำเข้าข้อมูล วิเคราะห์และรายงานผลเบื้องต้นการแก้ไขปัญหาคความยากจนแบบเบ็ดเสร็จและแม่นยำภายใต้โครงการพัฒนาระบบสนับสนุนการทำงานเชิงพื้นที่เพื่อการแก้ไขความยากจนแบบเบ็ดเสร็จและแม่นยำ เพื่อแก้ไขปัญหาคความยากจนอย่างเบ็ดเสร็จและแม่นยำ จัดโดยหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) กลุ่มเป้าหมายสถาบันการศึกษาและหน่วยงานในพื้นที่ 10 จังหวัด ชัยนาท แม่ฮ่องสอน มุกดาหาร โยธธร ศรีสะเกษ สุรินทร์ กาฬสินธุ์ อ่างนาจเจริญ สกลนคร และปัตตานี ณ โรงแรมอมารี ดอนเมือง แอร์พอร์ต กรุงเทพฯ โดยนำเสนอข้อเสนอเพื่อการพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐเพื่อการแก้ปัญหาความยากจนต่อที่ประชุม แต่เสนอต่อผู้บริหารโครงการ ผู้อำนวยการหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม และผู้ประสานงานจังหวัด รวมถึงทีมวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ด้วยแล้ว โดยหน่วยผู้สนับสนุนทุน รวมถึงมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์รับทราบและการศึกษากรณีศึกษาของจังหวัดสุรินทร์จะได้มีกระบวนการทำงานผ่านกลไกระดับจังหวัดซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุรินทร์เป็นกรรมการ/อนุกรรมการ/คณะทำงานขับเคลื่อนระดับจังหวัดอยู่แล้ว เพื่อให้เกิดผลในเชิงรูปธรรมต่อไปซึ่งสามารถสรุปปัญหาการนำข้อมูล TPMap และ TPMap ดังแผนภาพที่ 8 และการเปรียบเทียบกระบวนการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายผู้มีสิทธิรับบริการจากกระทรวง พม. กรณีใช้ฐานข้อมูลจาก TPMap และ TPMap Logbook ดังภาพที่ 9

ภาพที่ 8 สรุป Paint point ของการจัดเก็บข้อมูลและการนำข้อมูล TPMAP/TPMAP Logbook ไปใช้

ภาพที่ 9 การเปรียบเทียบกระบวนการตรวจสอบคุณสมบัติกลุ่มเป้าหมายผู้มีสิทธิรับบริการจาก กระทรวง พม. กรณีใช้ฐานข้อมูลจาก TMAP และ TMAP Logbook

2.2.3 ข้อเสนอเชิงนโยบาย

จากการศึกษาพบว่าปัญหาการนำข้อมูล TPMAP และ TPMAP Logbook ไปใช้ตามภารกิจของกระทรวง พม. พบปัญหา/ข้อจำกัดตามที่กล่าวไปแล้วในข้อ 2.2.2 ผู้ศึกษาจึงได้มีข้อเสนอแนวทางการสร้างและพัฒนาระบบตรวจสอบคุณสมบัติผู้ที่มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยการสร้างแบบจำลองการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงานในสังกัดกระทรวง พม.ในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ เพื่อการทดสอบพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลเพิ่มเติม และการวิเคราะห์ประมวลผล ในรูปแบบ Platform การตรวจสอบคุณสมบัติผู้ที่มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จากระบบของ TPMAP /TPMAP logbook ซึ่งการสร้างแบบจำลอง (Prototype) ซึ่งแนวทางดังกล่าวนี้ผู้ศึกษาถอดบทเรียนจากการปฏิบัติงานจริงในบทบาทหน้าที่พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเป็นผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐส่วนภูมิภาคระดับจังหวัดที่มีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญในการกำหนดนโยบายด้านการจัดสวัสดิการสังคมระดับจังหวัด โดยการเสนอแนวคิดของผู้ศึกษาครั้งนี้ ตามเกณฑ์การประเมินศักยภาพหรือทุนในการดำรงชีพของคนจนเป้าหมายที่กำหนดโดยระบบฐานข้อมูลของ TPMAP 5 ด้านๆละ 1 ตัวชี้วัด เพื่อเป็นข้อมูลเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องได้เพื่อใช้ในการพิสูจน์แนวคิด และนำไปทดสอบกับผู้ใช้กลุ่มเป้าหมายเพื่อสังเกตประสิทธิภาพและความคิดเห็นจากการใช้งาน โดยการรวบรวมผลตอบรับ ข้อเสนอแนะต่างๆ ตลอดจนคำแนะนำมาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงต่อไป ซึ่งอาจผ่านการทดสอบซ้ำหลายครั้งขึ้นกับความซับซ้อนของการพัฒนาระบบงานต่อไป ในการนี้ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนวทางการพัฒนาระบบจัดเก็บและการส่งต่อข้อมูล TPMAP และ TPMAP Logbook ให้แก่หน่วยงานภาครัฐเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาคความยากจนโดยวิเคราะห์จากปัญหา/pain point การจัดเก็บและการส่งต่อข้อมูล TPMAP และ TPMAP Logbook ให้แก่หน่วยงานภาครัฐเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาคความยากจน รายละเอียดตามตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ข้อเสนอการพัฒนาระบบการจัดเก็บและการส่งต่อข้อมูล TPMAP และ TPMAP Logbook ให้แก่หน่วยงานภาครัฐเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาคความยากจน

ปัญหา/pain point	ข้อเสนอ/แนวทางการพัฒนาระบบ
1. ข้อมูล TPMAP และ TPMAP Logbook ไม่มีระบบการจำแนกประเภทปัญหา/ความต้องการให้สอดคล้องกับบริการของหน่วยงานภาครัฐ (ปัจจุบันเป็นคำถามปลายเปิด และต้องใช้ดุลพินิจผู้กรอกข้อมูลเป็นหลัก)	1.1 สร้างและพัฒนา Platform โดยกำหนดประเด็นสำคัญ ให้มีการจำแนกปัญหาตามภารกิจกระทรวง พม. 93 รายการ จำแนกความต้องการที่สอดคล้องกับบริการของกระทรวง พม. 68 รายการ จำแนกบริการตามกฎหมาย/ระเบียบของกระทรวง พม. 10 ด้าน เพื่อให้ลดการใช้ดุลพินิจของผู้สำรวจ และป้องกันปัญหาที่ผู้สำรวจอาจมีข้อมูลความรู้เรื่องกฎหมาย/ระเบียบการให้บริการภาครัฐที่อาจไม่ครบถ้วน รายละเอียดตามภาพที่ 10

ปัญหา/pain point	ข้อเสนอ/แนวทางการพัฒนาระบบ
<p>2. ไม่มีระบบคัดกรองคุณสมบัติผู้มีสิทธิรับบริการจากหน่วยงานภาครัฐอย่างชัดเจน เป็นการสร้างภาระงานทั้งเชิงปริมาณงาน/งบประมาณ/เวลา/กำลังคน เป็นการปฏิบัติงานที่ไม่คุ้มค่า เพราะเมื่อลงพื้นที่เยี่ยมบ้าน/สอบสภาพข้อเท็จจริงแล้วมีจำนวนมากที่พบว่าไม่ใช่ผู้มีคุณสมบัติได้รับบริการจากกระทรวง พม. เช่น กรณีตัวอย่างการใช้ฐานข้อมูลโครงการสวัสดิการแห่งรัฐเป็นฐานข้อมูลตามที่ยกตัวอย่างในการกำหนดประเด็นปัญหาไปแล้ว</p>	<p>2.1 ส่งเสริม สนับสนุนให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวง พม. รวมถึงหน่วยงานอื่น เช่น อำเภอบพท. ศูนย์ดำรงธรรม สำนักข่าว ศูนย์ประสานงาน อพม. เป็นต้น ใช้ Platform เพื่อคัดกรองคุณสมบัติกลุ่มเป้าหมาย ก่อนประสานส่งต่อมาขอรับบริการจากหน่วยงานในสังกัด พม. <u>รายละเอียดตามแผนที่ 11</u></p> <p>2.2 สร้างและพัฒนา Platform เพื่อคัดกรองคุณสมบัติ ทั้งที่เป็นข้อเสนอต่อสภาพัฒน์และ NECTECT ในรูปแบบ Model ของจังหวัดสุรินทร์ เพื่อกรองคุณสมบัติลูกค้าของหน่วยงานภาครัฐก่อนส่งต่อข้อมูลให้หน่วยงานภาครัฐดำเนินงานตามภารกิจหน้าที่ <u>รายละเอียดตามแผนที่ 12</u></p> <p>2.3 หน่วยงาน พม. คัดกรองคุณสมบัติแล้ว จะลงพื้นที่เยี่ยมบ้าน/สอบสภาพข้อเท็จจริงเฉพาะที่เป็นลูกค้า พม. เท่านั้น ที่ไม่ใช่ประสานส่งต่อหน่วยอื่นที่เกี่ยวข้องได้ทันที ทำให้ลดภาระงาน/งบประมาณ/เวลา/กำลังคน ถูกต้องกลุ่มเป้าหมาย ประชาชนได้รับบริการทันต่อปัญหาและความต้องการทั้งในแง่การบริการตามภารกิจ และการประสานส่งต่อที่รวดเร็วขึ้น <u>รายละเอียดตามภาพที่ 11</u></p>

1) ข้อเสนอการสร้างและพัฒนา Platform สำหรับกระทรวง พม./หน่วยงานราชการใช้งาน

หน่วยงานทั้งในสังกัดกระทรวง พม. และหน่วยงานภาครัฐอื่น สามารถจัดทำ Platform ขึ้นมาใช้คัดกรองข้อมูลจากระบบฐานข้อมูล TPMA/TPMA Logbook เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาตรวจสอบคุณสมบัติผู้มีสิทธิรับบริการของแต่ละหน่วยงานก่อนที่จะทำการช่วยเหลือตามที่กฎหมาย/ระเบียบกำหนด ในการนี้เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2563 ผู้ศึกษาได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการข้าราชการเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการสังคม ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 6 หน่วยงานๆ ละ 3 คน รวม 18 คน ได้แก่ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุรินทร์ บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสุรินทร์ ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งจังหวัดสุรินทร์ นิคมสร้างตนเองปราสาท นิคมสร้างตนเองเลี้ยวใหม่ฯ และสำนักงานเคหะชุมชนจังหวัดสุรินทร์ เพื่อร่วมกัน สรุบทบทเรียนการ

ให้บริการประชาชนกลุ่มเป้าหมายตามภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ โดยวิเคราะห์ประเด็นการจำแนกปัญหา ความต้องการ บริการที่ขอรับ บริการและกระทรวง พม. มีบริการตามกฎหมาย/ระเบียบ/ประกาศ โดยวิเคราะห์จากการดำเนินงาน ในปีงบประมาณ 2562 - 2563 แล้วนำมากำหนดเป็นประเด็นสำคัญในการจัดทำข้อเสนอ Platform ตรวจสอบคุณสมบัติผู้มีสิทธิรับบริการจากกระทรวง พม. ดังรายละเอียด ในภาคผนวก ซึ่งข้อเสนอ Platform ระบบตรวจสอบคุณสมบัติกลุ่มเป้าหมายที่มีสิทธิรับบริการจากกระทรวง พม. กำหนดตาม เกณฑ์การประเมินศักยภาพหรือทุนการดำรงชีพของคนจนเป้าหมายของ TPMAP ที่ใช้เป็น เครื่องมือในการวิเคราะห์พื้นที่ 5 ด้าน โดยเลือกเพียงด้านละ 1 ตัวชี้วัด รวม 5 ตัวชี้วัด ดังนี้

- (1) ทุน/ทรัพยากรมนุษย์ : ตัวชี้วัด ทักษะอาชีพ
- (2) ทุนทางกายภาพ : ตัวชี้วัด ที่อยู่อาศัย
- (3) ทุนการเงิน : ตัวชี้วัด เงินสด/ทรัพย์สิน
- (4) ทุนทางธรรมชาติ : ตัวชี้วัด การเสี่ยงภัยพิบัติและการจัดการ
- (5) ทุนทางสังคม : ตัวชี้วัด การช่วยเหลือกันของชุมชน

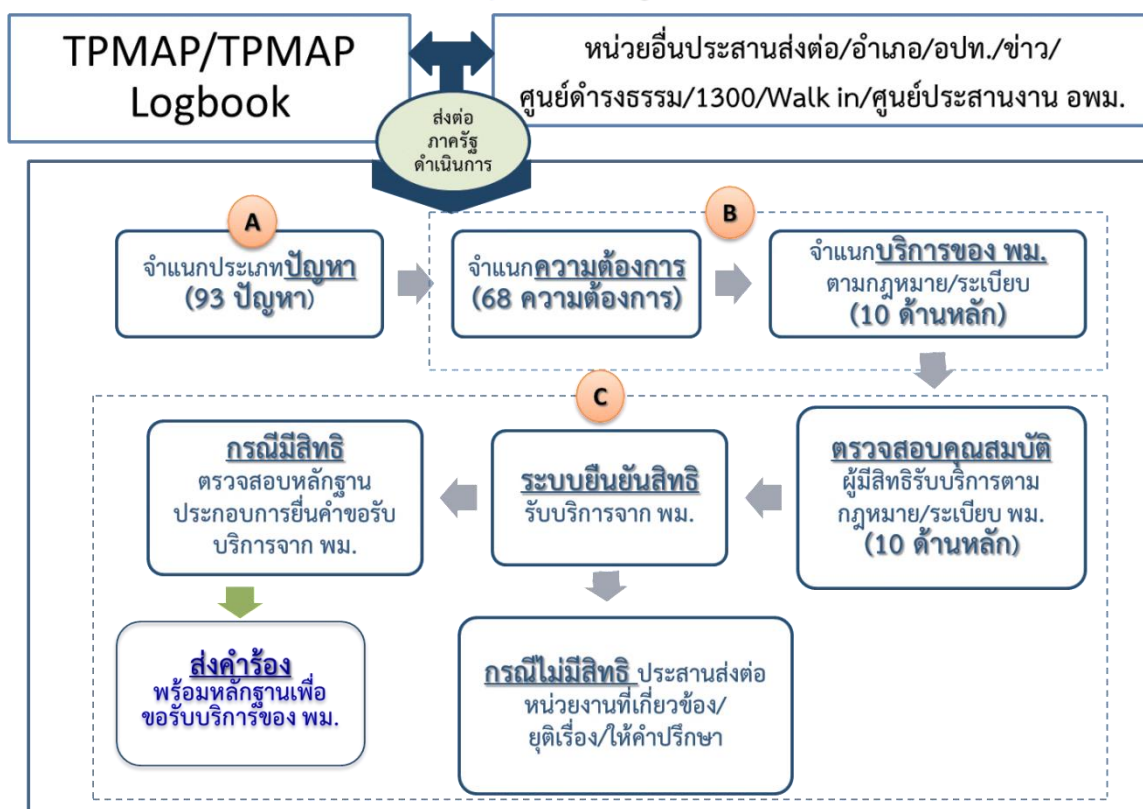
การกำหนดประเด็นสำคัญในการสร้างและพัฒนา Platform ของหน่วยงานภาครัฐ มีโครงสร้างครอบคลุม เรื่องการจำแนกปัญหา (กระบวนการ A) การจำแนกความต้องการรับบริการ และบริการภาครัฐที่มี (กระบวนการ B) รวมถึงการจำแนกการตรวจสอบคุณสมบัติตามที่กฎหมาย/ ระเบียบ/ประกาศ/มาตรการต่างๆ กำหนด (กระบวนการ C) ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษากรณี ตัวอย่าง การดำเนินงานภายใต้ภารกิจของหน่วยงานสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ รายละเอียดตามแผนภาพที่ 9 โดยสรุปดังต่อไปนี้

(1) การจำแนกสภาพปัญหาความต้องการ (A) โดยจำแนกพิจารณาจากฐานข้อมูล การให้บริการเดิมย้อนหลังไปของแต่ละหน่วยงาน กรณีศึกษาภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคม สังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำแนกปัญหาได้ 93 รายการ

(2) จำแนกความต้องการรับบริการจากกระทรวง พม. (B) ซึ่งมีบริการรองรับ ตามที่กฎหมายกำหนดจำนวน 10 ด้าน 68 รายการ

(3) จำแนกกฎหมาย/ระเบียบ/ประกาศ/มาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบริการ ข้อ (2) และกำหนดคุณสมบัติและระเบียบวิธีการช่วยเหลือตามภารกิจกระทรวง พม.(C) รวม 10 ด้าน 39 รายการ

ข้อเสนอ Platform ตรวจสอบคุณสมบัติ ผู้มีสิทธิรับความช่วยเหลือจาก พม.

แผนภาพที่ 10 ข้อเสนอ Platform การตรวจสอบคุณสมบัติผู้มีสิทธิรับความช่วยเหลือจากกระทรวง พม.

2) ข้อเสนอระดับนโยบายเพื่อปรับปรุงระบบจัดเก็บประมวลผลของ TPMAP/TPMAP Logbook ก่อนส่งต่อข้อมูลให้หน่วยงานภาครัฐใช้เป็นฐานข้อมูลในการขับเคลื่อนการแก้ปัญหาความยากจน

ข้อเสนอเชิงนโยบายนี้เพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลภาพรวมของประเทศ เป็นการปรับปรุงระบบจัดเก็บประมวลผลของ TPMAP/TPMAP Logbook ก่อนส่งต่อข้อมูลให้หน่วยงานภาครัฐใช้เป็นฐานข้อมูลในการขับเคลื่อนการแก้ปัญหาความยากจน เพื่อให้ระบบ TPMAP/TPMAP Logbook สามารถให้ชื่อ/ที่อยู่/ข้อมูลปัญหาความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่สอดคล้องกับบริการที่หน่วยงานภาครัฐมีบริการอยู่จริงตามกฎหมาย/ระเบียบกำหนด ซึ่งจะทำให้การส่งต่อข้อมูลให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำข้อมูลไปใช้มีความแม่นยำ ถูกต้องตามภารกิจของหน่วยงาน ลดปัญหาเรื่องภาระงานในการคัดกรองกลุ่มเป้าหมายที่อาจไม่ใช่ "ลูกค้า" ของหน่วยงานภาครัฐ ลดการสิ้นเปลืองงบประมาณ/คน/เวลา ทั้งยังสามารถติดตามประเมินผลงานได้ชัดเจน และใช้เป็นฐานข้อมูลเพื่อการวางแผน Predict สถานการณ์ความยากจนของประเทศได้อย่างแม่นยำอีกด้วย โดยสรุปแนวทางการดำเนินงาน รายละเอียดตามแผนภาพที่ 10 ดังนี้

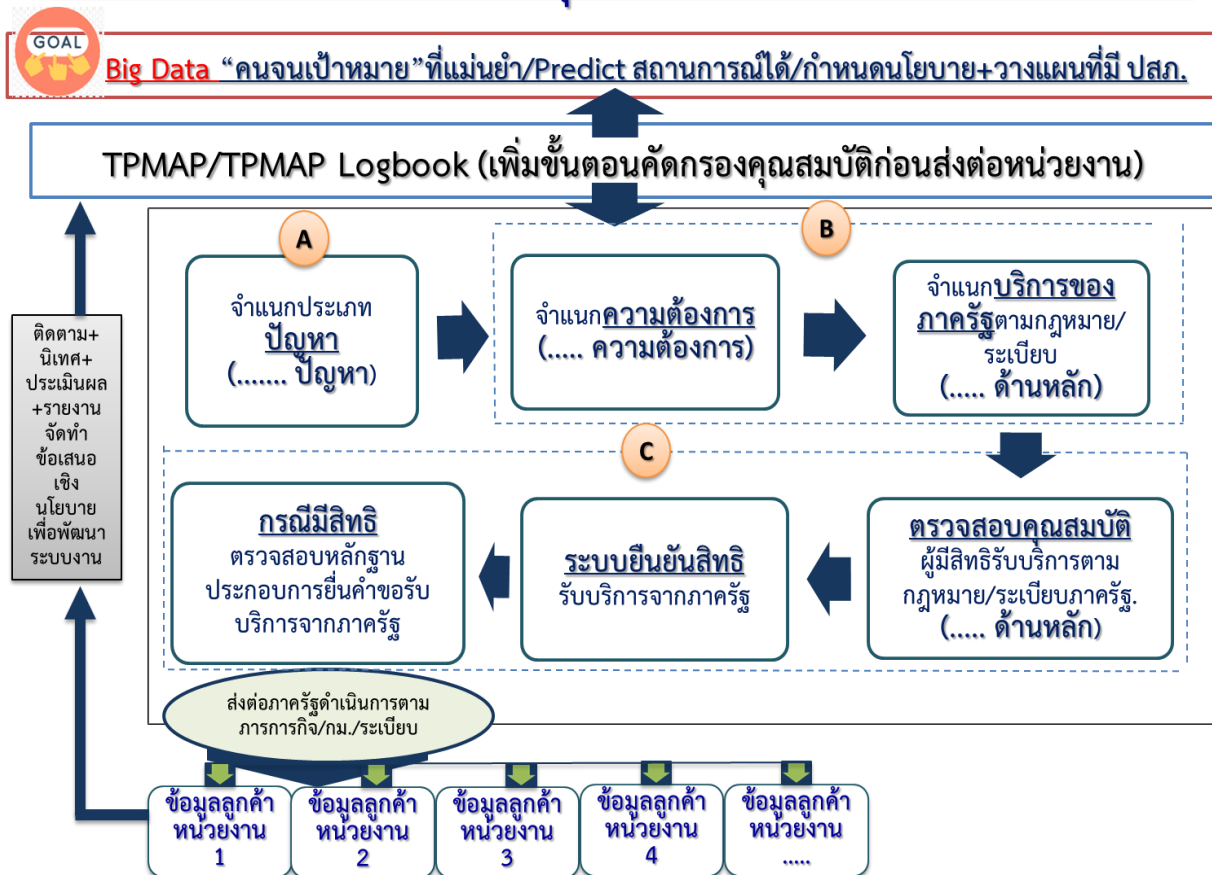

(1) เพิ่มกระบวนการจัดเก็บข้อมูลเพิ่มเติมโดยจำแนกปัญหาความต้องการของประชาชนให้มีความชัดเจน จากเดิมเป็นคำถามปลายเปิดเพียง 1 คำถาม (ในบรรดาคำถามอื่นๆ 18 หน้ากระดาษ) ให้เป็นประเภทปัญหาและความต้องการที่มักพบและภาครัฐมีบริการตามกฎหมาย/ระเบียบรองรับ โดยอาจดำเนินการในรูปคณะทำงานจากกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาความยากจน/การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน/ที่คาดว่าจะต้องรับข้อมูล “คนจนเป้าหมาย” ไปใช้เพื่อการพัฒนากลุ่มเป้าหมาย เพื่อร่วมกันสรุป/ออกแบบการจำแนกสภาพปัญหาความต้องการ (กระบวนการ A) โดยจำแนกพิจารณาจากฐานข้อมูลการให้บริการเดิมน้อยลงไปของแต่ละหน่วยงาน กรณีศึกษาภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำแนกได้ 93 รายการ (ดูรายละเอียดเพิ่มเติม ตัวอย่างแบบกำหนดประเด็นสำคัญ Platform เพื่อตรวจสอบคุณสมบัติผู้มีสิทธิรับบริการจากกระทรวง พม. ได้ที่ภาคผนวก)

(2) ปรับปรุงระบบการประมวลผลข้อมูลโดยเชื่อมโยงการจำแนกปัญหาความต้องการของกลุ่มเป้าหมายกับ การจำแนกความต้องการรับบริการจากหน่วยงานภาครัฐโดยเชื่อมโยงกับประเภทบริการตามกฎหมาย/ระเบียบของหน่วยงานภาครัฐ (กระบวนการ B และ C) กรณีศึกษาภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำแนกได้ 10 ด้านหลัก 68 รายการ (ดูรายละเอียดเพิ่มเติม ตัวอย่างแบบกำหนดประเด็นสำคัญ Platform เพื่อตรวจสอบคุณสมบัติผู้มีสิทธิรับบริการจากกระทรวง พม. ได้ที่ภาคผนวก ส่วนที่ 1-3)

(3) เพิ่มข้อมูลพื้นฐานเพื่อปรับปรุงการประมวลผลข้อ (2) โดยเพิ่มการจัดเก็บข้อมูลการการจำแนกกฎหมาย/ระเบียบ/ประกาศ/มาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริการข้อ (2) และ กำหนดคุณสมบัติและระเบียบวิธีการช่วยเหลือตามภารกิจหน่วยงานภาครัฐ (กระบวนการ C) กรณีศึกษาภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำแนกได้ 10 ด้านหลัก 39 รายการ (ดูรายละเอียดเพิ่มเติม ตัวอย่างแบบกำหนดประเด็นสำคัญ Platform เพื่อตรวจสอบคุณสมบัติผู้มีสิทธิรับบริการจากกระทรวง พม. ได้ที่ภาคผนวก ส่วนที่ 4)

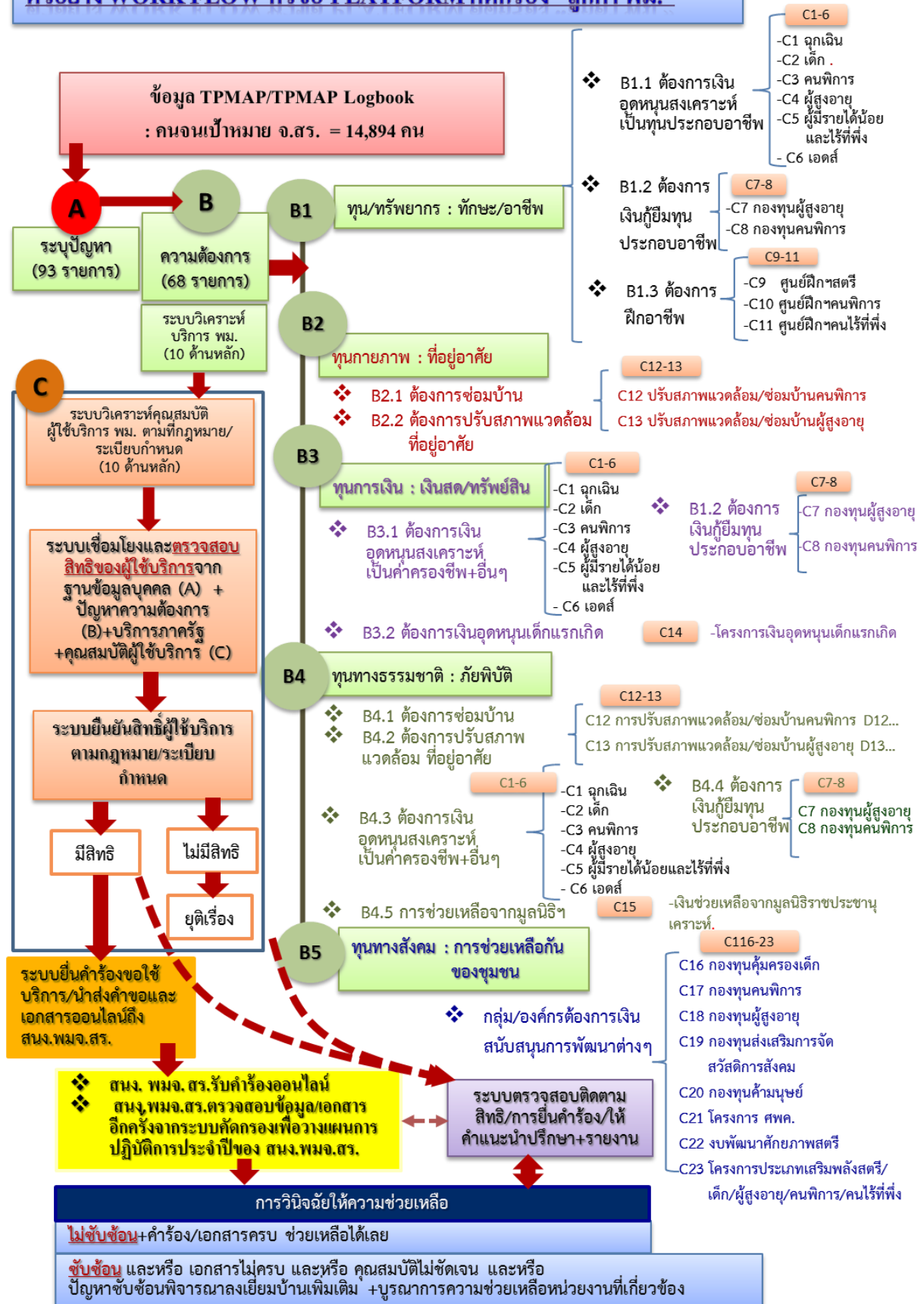
ข้อเสนอ Platform ตรวจสอบคุณสมบัติ สำหรับเป็น Model TPMAP

แผนภาพที่ 11 ข้อเสนอการพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลระบบ TPMAP/TPMAP Logbook โดยการพัฒนาระบบให้มี Platform การตรวจสอบคุณสมบัติผู้มีสิทธิรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐ และการส่งต่อข้อมูลกลุ่มเป้าหมายที่ถูกต้องแม่นยำให้แก่ภาครัฐในดำเนินการตามภารกิจ

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้รูปแบบภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่หน่วยงานระดับจังหวัด ได้แก่ จังหวัดสุรินทร์ใช้ในการให้บริการกลุ่มเป้าหมาย โดย Platform แสดงการเชื่อมโยงข้อมูล เรื่องการจำแนกปัญหา (กระบวนการ A) การจำแนกความต้องการรับบริการและบริการภาครัฐที่มี (กระบวนการ B) รวมถึงการจำแนกการตรวจสอบคุณสมบัติตามที่กฎหมาย/ระเบียบ/ประกาศ/มาตรการต่างๆ กำหนด (กระบวนการ C) ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษากรณีตัวอย่าง การดำเนินงานภายใต้ภารกิจของหน่วยงานสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ รายละเอียดตามแผนภาพที่ 11

ตัวอย่าง WORK FLOW หัวข้อ PLATFORM คัดกรอง “ลูกค้า พม.”

แผนภาพที่ 12 Work Flow ข้อเสนอ Platform ระบบตรวจสอบคุณสมบัติกลุ่มเป้าหมายที่มีสิทธิรับบริการจากกระทรวง พม. ในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์

3) ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการสร้างและพัฒนา Platform สำหรับประชาชน ตรวจสอบสิทธิของตนเอง และเพิ่มโอกาส/ช่องทางการยื่นคำขอรับบริการจากหน่วยงานภาครัฐ ผ่านระบบดิจิทัล

ในการศึกษาคั้งนี้จากการประชุมสรุปบทเรียนการให้บริการประชาชน กลุ่มเป้าหมายตามภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในพื้นที่จังหวัด สุรินทร์ตามที่กล่าวไปแล้วในข้อ 1) พบว่าหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานได้รับผลกระทบทั้งในแง่ รูปแบบการปฏิบัติราชการที่เปลี่ยนไป เช่น การนำแนวคิดการทำงานที่บ้านมาใช้กับบางภารกิจและ รูปแบบการให้บริการประชาชนต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ เช่น การลดการเดินทางมาติดต่อ บริการและการลงพื้นที่เยี่ยมบ้านสอบสภาพข้อเท็จจริงโดยพัฒนารูปแบบการบริการผ่านกระดาน ถาม-ตอบของเว็บไซต์สำนักงาน หรือการถาม-ตอบผ่าน Facebook สำนักงานฯ การโทรศัพท์ เป็นต้น เพราะจากกรณีการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทั้งภาครัฐและประชาชนมีความไม่สะดวก/ ไม่ปลอดภัยที่จะเดินทางมาพบเพื่อขอรับบริการทั้งโดยประชาชนเดินทางมายังส่วนราชการ หรือ เจ้าหน้าที่ลงพื้นที่พบประชาชนในพื้นที่ และประกอบกับรัฐบาลส่งเสริมให้ประชาชนเพิ่มช่องทางการ เข้าถึงสิทธิโดยภาครัฐมีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาบริการดิจิทัลเพื่อเพิ่มช่องทางการเข้าถึงบริการ ภาครัฐ คณะผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอเพิ่มเติมหลังการศึกษาคั้งนี้ว่า เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ปะชา ชนนอกจากการพัฒนา ระบบ Platform เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐใช้ในการตรวจสอบ/คัดกรอง คุณสมบัติกลุ่มเป้าหมายของหน่วยงานแล้ว หน่วยงานภาครัฐควรมีการพัฒนา Platform เพื่อให้ ประชาชนสามารถเข้ามาตรวจสอบคุณสมบัติของตนเองว่าสามารถรับบริการตามปัญหาความต้องการ ของตนเองในเรื่องใดได้บ้าง ต้องมีคุณสมบัติอย่างไร ต้องใช้หลักฐานใด และมีช่องทางใดที่สามารถยื่น คำขอและติดตามสิทธิ ตลอดจนการขอคำแนะนำปรึกษาได้

4) การแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

การจัดทำข้อเสนอในคั้งนี้มีความสอดคล้องและมีความเป็นไปได้ของการผลักดัน ข้อเสนอเชิงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ เนื่องจากมีสมาชิกในคณะผู้ศึกษาเป็นจังหวัดนาร่องการพัฒนา ระบบ TPMAAP และ TPMAAP Logbook คือ จังหวัดสุรินทร์ซึ่งเป็น 1 ใน 10 จังหวัดนาร่องที่อยู่ ระหว่างการจัดเก็บข้อมูลและจัดทำข้อเสนอต่อ สอวช. โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ร่วมกับ จังหวัดสุรินทร์ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุรินทร์ และภาคีเครือข่าย อื่นๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนที่เกี่ยวข้อง จะได้นำเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายจาก การศึกษาคั้งนี้ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์ เพื่อผลักดันเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายต่อ สอวช. ตามลำดับต่อไป และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุรินทร์ร่วมกับ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จะได้สร้างและพัฒนา Platform ตามข้อเสนอจากการศึกษาคั้งนี้เพื่อทดลองใช้กับภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งผลการปฏิบัติการจริงในระดับพื้นที่ทดลองคั้งนี้ จะได้เสนอต่อกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการแก้ไขปัญหา ความยากจนตามลำดับต่อไปด้วยอีกทางหนึ่ง ในการที่จะนำแนวทางในการศึกษาคั้งนี้ เพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ในเชิงปฏิบัติ คณะผู้ศึกษามีความเห็นว่า มีปัจจัยหลายประการที่จะต้องนำมาพิจารณา

ดำเนินการควบคู่กันไป เพื่อให้แนวทางทางดังกล่าว นำไปปรับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (หน่วยงานที่ใช้ประโยชน์) :**

ระดับกำหนดนโยบาย : สภาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ/NECTECT รวมถึงเป็นข้อเสนอต่อ สวอช.โดยหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) ในการพัฒนาระบบฐานข้อมูล TPMAAP และ TPMAAP Logbook หน่วยงานภาครัฐ

ระดับปฏิบัติการ : หน่วยงานภาครัฐทุกกระทรวงที่เกี่ยวข้อง รวมถึงระดับพื้นที่จังหวัด อำเภอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงสื่อมวลชนต่างๆ และศูนย์ประสานงานอาสาสมัครประเภทต่างๆ

5) การกำกับดูแลข้อมูล (Data Governace)

ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบและคัดกรองคุณสมบัติของ กลุ่มเป้าหมายผู้มีสิทธิรับบริการจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเป็นต้นแบบจำลองการดำเนินงานระดับจังหวัด (Prototype) โดยมีหน่วยงานสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุรินทร์เป็นเจ้าภาพหลักในการกำกับดูแล โดยมีการกำหนดสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้มีส่วนได้เสียในการบริหารจัดการข้อมูลทุกขั้นตอน ทั้งการนำเข้าข้อมูล การปรับปรุงแก้ไขข้อมูล เพื่อให้การได้มาและการนำข้อมูลไปใช้ มีความถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน เชื่อมโยงกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความปลอดภัยของข้อมูล ดังนั้นการกำกับดูแลข้อมูลเพื่อให้มีรูปแบบที่ใช้งานได้ง่ายไม่ซับซ้อน จึงมีรูปแบบวิธีการดังนี้

(1) พัฒนาเว็บไซต์ของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุรินทร์เพื่อรองรับการจัดเก็บข้อมูลโดยสร้าง Link ไปยังหน่วยงานในสังกัดกระทรวง พม. และฐานข้อมูลของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ซึ่งรับผิดชอบระบบฐานข้อมูล TPMAAP ของจังหวัดสุรินทร์ และที่ทำการปกครองจังหวัดสุรินทร์ที่เป็นเจ้าภาพดูแลระบบ TPMAAP Logbook ของจังหวัดสุรินทร์ โดยกำหนด Username และ Password ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อการเข้าถึงข้อมูลที่ง่ายและปลอดภัยต่อข้อมูล

(2) นำข้อมูลเข้าไปในระบบฐานข้อมูล (Database) ที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ โดยเจ้าหน้าที่หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกรอกข้อมูลต่าง ๆ ลงในเว็บไซต์ ซึ่งข้อมูลสามารถปรับปรุงแก้ไขหรืออัปเดตในเว็บไซต์ได้ตลอดเวลา

(3) ระบบประมวลผลข้อมูลที่นำเข้า แยกข้อมูลเป็นแฟ้มเรื่อง (File) 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านการศึกษา ด้านการเงิน ด้านความเป็นอยู่ และด้านการเข้าถึงบริการรัฐ เพื่อให้สอดคล้องกับบริการของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ข้อมูลนี้จะถูกลิงค์เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการกำหนดนโยบาย การวางแผนงานรวมถึงการปฏิบัติงานช่วยเหลือประชาชนตามกฎหมาย/ระเบียบกำหนด

(4) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดึงข้อมูลออกจากระบบโดยใช้ Username และ Password ตามที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุรินทร์ได้แจ้งให้หน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้องทราบ ซึ่งสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการแก้ปัญหาให้กับคนกลุ่มเป้าหมายได้ต่อไป

6) การประเมินผลประสิทธิภาพการทำงานของตัวระบบ

ประสิทธิภาพในที่นี้หมายถึง การสนับสนุนให้มีวิธีการบริหารที่จะได้รับผลดีมากที่สุด โดยสิ้นเปลืองทรัพยากรด้านวัตถุและบุคลากรน้อยที่สุด เป็นกระบวนการบริหารที่ส่งเสริมความเที่ยงตรงแม่นยำ และความเร็วให้มากขึ้น

ด้วยเหตุนี้ การประเมินประสิทธิภาพของระบบดังกล่าวจึงควรคำนึงถึงผลลัพธ์ใน 3 ประเด็นเป็นสำคัญ ประกอบด้วย

(1) ความสามารถในการลดระยะเวลาในการทำงานของระบบคัดกรองกลุ่มเป้าหมายจากฐานข้อมูลของ TPMAP/TPMAP Logbook เพื่อให้ได้เฉพาะผู้มีสิทธิรับความช่วยเหลือจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้เท่านั้น

(2) ความแม่นยำในการทำงานของระบบในการจำแนกและเชื่อมโยงปัญหาความต้องการและบริการและคุณสมบัติของผู้ขอรับความช่วยเหลือตามกฎหมาย/ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(3) การลดการสิ้นเปลืองบุคลากร/งบประมาณ/เวลาในการทำงานระดับพื้นที่ อย่างไรก็ตามการออกแบบระบบหรือเครื่องมือใด ๆ มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการให้ได้ว่าระบบหรือเครื่องมือที่ผู้ใช้สามารถใช้ได้อย่างสะดวกและเป็นมิตรกับผู้ใช้ ด้วยเหตุนี้ การประเมินประสิทธิภาพของระบบจึงควรมีการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้งานด้วย ซึ่งอาจใช้วิธีการประเมินจากการให้คะแนนความพึงพอใจของผู้ใช้ที่ได้รับจากเครื่องมือในด้านต่าง ๆ ดังตัวอย่างแบบประเมินความพึงพอใจของหน่วยงานภาครัฐที่ใช้งาน Platform ระบบตรวจสอบกลุ่มเป้าหมายที่มีสิทธิรับความช่วยเหลือจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในภาคผนวก 2

7) สรุปประโยชน์ที่ได้รับหากมีการนำข้อเสนอจากการศึกษานี้ไปสู่การปฏิบัติ ดังนี้

(1) สภาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ/NECTECT ใช้เป็นเครื่องมือพัฒนาระบบ TPMAP /TPMAP Logbook โดยเพิ่มกระบวนการการคัดกรองกลุ่มเป้าหมาย TPMAP ก่อนส่งต่อข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการช่วยเหลือตามกฎหมาย/ระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างแม่นยำ สอดคล้องกับบริการภาครัฐที่มีอยู่จริง สามารถใช้ติดตามประเมินผลได้มีประสิทธิภาพเพราะเป็นสิทธิประโยชน์โดยชอบตามที่กฎหมาย/ระเบียบกำหนด และสามารถใช้เป็นฐานข้อมูลเพื่อการพยากรณ์ (Predict) สถานการณ์เพื่อการวางแผนได้แม่นยำด้วย

(2) กรณีที่ระบบฐานข้อมูล TPMAP / TPMAP Logbook เป็นรูปแบบปัจจุบัน (ไม่มีระบบคัดกรองกลุ่มเป้าหมาย)หน่วยงาน พม./ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง สร้างมาใช้ Platform ที่เสนอประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือคัดกรองกลุ่มเป้าหมาย TPMAP ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมายกว้างๆเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นลูกค้าของหน่วยงานตนเองเท่านั้น ลดภาระงานการค้นหา/การลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพบว่าไม่ใช่ลูกค้า ลดการสูญเสียกำลังคน เวลา และงบประมาณ

(3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องระดับพื้นที่ จังหวัด อำเภอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงสื่อมวลชนต่างๆ ใช้ Platform ที่เสนอเป็นเครื่องมือคัดกรองและจำแนกกลุ่มเป้าหมายในระดับพื้นที่/ท้องที่/ท้องถิ่น ก่อนส่งต่อหน่วยงานภาครัฐเพื่อขอรับความช่วยเหลือได้อย่างแม่นยำ

(4) ผลการคัดกรองคุณสมบัติโดย Platform หน่วยงานสังกัด พม.สามารถใช้เป็นหลักฐานประกอบการพิจารณาให้ความช่วยเหลือ/ยุติการให้ความช่วยเหลือ โดยชอบตามที่กฎหมาย/ระเบียบกำหนด อีกทั้งลดการใช้ดุลพินิจที่อาจมีอคติและมีข้อจำกัดกรณีที่ผู้เกี่ยวข้องอาจไม่รู้กฎหมาย/ระเบียบที่ครอบคลุมปัญหาและความต้องการของประชาชน นำไปสู่การให้บริการของภาครัฐที่โปร่งใส เป็นธรรมและสามารถตรวจสอบได้

(5) หน่วยงานสังกัด พม.ในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถใช้ข้อมูลกลุ่มเป้าหมายที่เป็นลูกค้าของหน่วยงานเป็นฐานข้อมูลในการวางแผนการปฏิบัติงาน และการติดตามประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ

(6) ประชาชนมีโอกาสดูแลรับความโปร่งใส เป็นธรรมในการให้บริการโดยปราศจาก/ลดการใช้ดุลพินิจของบุคคลซึ่งอาจมีอคติและเกิดความไม่โปร่งใส ไม่เป็นธรรม การเล่นเกมให้ลดลงได้

(7) ศูนย์ประสานงานอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่ปัจจุบันปฏิบัติงานรับเรื่องคำขอความช่วยเหลือจากประชาชนโดยปฏิบัติงานทุกวันพุธ ณ ที่ว่าการอำเภอทุกแห่งในจังหวัดสุรินทร์ มีเครื่องมือในการตรวจสอบคุณสมบัติและให้บริการประชาชนในระดับพื้นที่ได้อย่างมืออาชีพ มีความถูกต้องแม่นยำ ตรงตามกฎหมายระเบียบกำหนด และสร้างความเชื่อมั่นในการให้บริการประชาชนมากขึ้น

สำหรับปัญหาอุปสรรคมีเพียงเรื่องการเปลี่ยนแปลงนโยบายของผู้บริหารระดับกระทรวง และผู้บริหารระดับจังหวัด โดยอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานระดับนโยบายบ้าง และการสับเปลี่ยนโยกย้ายของข้าราชการเจ้าหน้าที่หลักที่รับผิดชอบโครงการอาจทำให้การปฏิบัติงานไม่ต่อเนื่อง และการสร้างและพัฒนา Platform เนื่องจากเป็นเรื่องใหม่อาจต้องใช้เวลาในการสร้างต้นแบบทดลองและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถป้องกันปัญหาโดยการผลักดันเรื่องดังกล่าวให้เป็นวาระสำคัญของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาคความยากจนของจังหวัดสุรินทร์ให้เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนเชิงนโยบายและการบูรณาการระดับจังหวัด สำหรับการสร้างและพัฒนา Platform อาศัยความร่วมมือจากสถาบันการศึกษาท้องถิ่นในจังหวัดสุรินทร์ และสนับสนุนงบประมาณการสร้างและพัฒนา Platform ภายใต้การสนับสนุนงบประมาณผ่านกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการ

2.3 ภาวะผู้นำเพื่อการขับเคลื่อนข้อเสนอ

ความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กรภาครัฐอาจกล่าวได้ว่าขึ้นอยู่กับผู้นำเป็นสำคัญ เพราะ ผู้นำคือบุคคลที่ถูกคัดเลือกและถูกแต่งตั้งขึ้นเพื่อให้ทำหน้าที่ในการขับเคลื่อนองค์กรสู่ความสำเร็จตามพันธกิจและเป้าหมายขององค์กรที่วางไว้ ด้วยสภาพแวดล้อมในปัจจุบันกำลังท้าทายความรู้ความสามารถของผู้นำองค์กรโดยเฉพาะการไหลเข้ามาของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เชื่อมโยงบุคคลและกลุ่มคนที่หลากหลายให้สามารถติดต่อสื่อสารกันอย่างรวดเร็ว เป็นเหตุให้องค์กรภาครัฐและผู้นำได้รับผลกระทบไปด้วยทั้งทางตรงและทางอ้อมและการที่รัฐบาลมีแนวโน้มนโยบายการพัฒนาประเทศให้เป็น “ประเทศไทย 4.0 (Thailand 4.0)” โดยมุ่งขับเคลื่อนเพื่อนำประเทศไทยออกจากกลุ่มประเทศที่มีรายได้ปานกลาง ไปสู่กลุ่มประเทศรายได้ปานกลางระดับสูง ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

การพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อขึ้นสู่ตำแหน่งรองอธิบดีของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ซึ่งเป็นตำแหน่งที่กำกับดูแลสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ ซึ่งกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการรับผิดชอบในฐานะกำกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการกำหนดนโยบายด้านการจัดสวัสดิการสังคมของประเทศซึ่งส่งผลต่อทิศทางการพัฒนาประเทศในภาพรวมและสอดคล้องเอื้ออำนวยกับการกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในทุกกรม/สำนัก ซึ่งในปัจจุบันกระทรวงฯต้องเร่งจัดทำข้อเสนอในการจัดสวัสดิการสังคมให้ทั่วถึง เป็นธรรมและเสมอภาค ให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี ภัยธรรมชาติ โดยเฉพาะปัจจัยเสี่ยงที่ควบคุมได้ยากแต่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตประชาชนในวงกว้างและรุนแรง เช่นกรณีการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 เป็นผลให้ทุกองคาพยพของโลกเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งรูปแบบการดำเนินชีวิต และการให้บริการต่างๆทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนต้องปรับเปลี่ยนอย่างมาก กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการซึ่งกำกับดูแลการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายต่อรัฐบาลเพื่อกำหนดเป็นทิศทางในการพัฒนาประเทศจึงต้องมีการปรับตัวเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยยึดประโยชน์ของประชาชนเป็นที่ตั้ง และเพื่อเป็นสนองนโยบายของรัฐบาลในการมุ่งลดโครงสร้างอัตราค่าจ้างคนภาครัฐ เพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการภาครัฐโดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้บนพื้นที่การบริหารจัดการข้อมูลของประเทศที่มีประสิทธิภาพ (Big Data) ซึ่งเป็นผลให้ผู้ที่ต้องปฏิบัติงานในตำแหน่งรองอธิบดีที่กำกับดูแลงานภารกิจสำคัญในเรื่องนี้ต้องมีการพัฒนาตนเองเพื่อให้สามารถนำการบริหารจัดการตามภารกิจให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยพิจารณาจาก ผลการประเมินสมรรถนะโดยรวม (Individual Assessment Report) สำหรับผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตร นบส. 1 รุ่น 92 โดยด้านที่โดดเด่นอยู่แล้วพัฒนาให้เป็นจุดแข็งในการขับเคลื่อนงานและเสริมพลังให้กับทีม และพัฒนาทักษะด้านที่ยังอยู่ในระดับที่ดี/พัฒนา และเพิ่มทักษะภาวะผู้นำเพื่อการขับเคลื่อนข้อเสนอ ตามบทความเรื่อง “ผู้นำกับการขับเคลื่อนนโยบายประเทศไทย 4.0” (2562) ดังนี้

2.3.1 การมีทัศนคติ มุมมอง หรือแนวคิดที่ดี (Mid Set) ยอมรับสิ่งใหม่และเปิดพิจารณาถึงเหตุผล ความจำเป็นและประโยชน์ของการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น เช่นมองว่าการเปลี่ยนแปลงคือการแก้ปัญหาเป็นความท้าทาย การเปลี่ยนแปลงคือการแก้ปัญหา แทนที่จะมองว่าการเปลี่ยนแปลงเป็นต้นเหตุของปัญหา การปฏิบัติงานของรองอธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการต้องเกี่ยวข้องกับ การกำหนดนโยบายระดับประเทศ รวมถึงกำกับดูแลการปฏิบัติงานตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเป้าหมายหลักที่เป็นคนชายขอบ เช่น คนไร้ที่พึ่ง ผู้อยู่ในสถานะยากลำบาก/ยากจน คนขอทาน ครอบครัวผู้ได้รับผลกระทบจากเชื้อเอชไอวี เป็นต้น ซึ่งกลุ่มเป้าหมายเหล่านี้มักเป็นคนที่ด้อยโอกาสหลายๆด้านพร้อมๆกัน เช่น ด้านการศึกษา ด้านสุขภาพ ด้านอาชีพ ด้านรายได้ จึงมักทำให้มีโอกาสน้อยเข้าถึงบริการภาครัฐ/ไม่รู้สิทธิประโยชน์ของตนเอง ทำให้ไม่ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามที่ควรจะเป็น ดังนั้นผู้นำจึงต้องส่งเสริมสนับสนุนให้หน่วยงานในกำกับดูแลมีการเปิดรับการเปลี่ยนแปลง ปรับรูปแบบการปฏิบัติงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและให้ความสำคัญ/ไม่ทิ้งกลุ่มเป้าหมายที่ด้อยโอกาสเหล่านี้ เช่น จากการศึกษาครั้งนี้ในการจัดทำข้อเสนอเพื่อคัดกรองผู้มีสิทธิรับความช่วยเหลือจากกระทรวง พม. ผู้ศึกษาจึงเพิ่มช่องทางที่ไม่เฉพาะการรับข้อมูลจาก TPMAF เพียงอย่างเดียว แต่ยังเป็นการประสานส่งต่อจากหน่วยงานอื่น/อำเภอ/อปท./ศูนย์ดำรงธรรม/ศูนย์ช่วยเหลือสังคม/ศูนย์

ประสานงานอาสาสมัคร และราษฎรที่ร้องขอรับความช่วยเหลือโดยตรง เพื่อให้เราไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง กระบวนการพัฒนา และการวางระบบที่รองรับกรณีนี้ Platform อาจไม่รองรับหรือกลุ่มเป้าหมายที่มีปัญหาซับซ้อน มีกระบวนการที่ส่งเจ้าหน้าที่ลงให้ความแนะนำปรึกษาได้

2.3.2 การมีวิสัยทัศน์ (Vision) เป็นผู้มีความสามารถในการมองเห็นทิศทาง วิกฤตและโอกาสที่จะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้ชัดเจน บนพื้นฐานความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ ไม่ใช่ความเพ้อฝัน พร้อมทั้งสามารถนำผลของการเปลี่ยนแปลงนั้นมากำหนด เป้าหมาย วางแผน และพัฒนาเพื่อให้องค์กรสามารถแก้ไขวิกฤต หรือใช้โอกาสที่เกิดขึ้นเพื่อสร้าง ประโยชน์และนำองค์กรไปสู่เป้าหมายที่ดีขึ้นในอนาคตได้ จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า นายกรัฐมนตรี พิจารณาแล้วเห็นชอบให้นำรายงานความก้าวหน้าการนำข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) มาใช้ในการ บริหารราชการแผ่นดินฯ และตัวอย่างระบบเบื้องต้น TPMAP ให้คณะกรรมการบูรณาการนโยบาย พัฒนาภาคเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินการแก้ปัญหาความยากจนและการยกระดับคุณภาพชีวิตของ ประชาชนในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป ดังนั้นผู้นำต้องใช้ประสบการณ์/บทเรียนรู้จากอดีตที่ผ่านมาว่า การนำฐานข้อมูลของหน่วยงานอื่นมาใช้เพื่อพิจารณาช่วยเหลือตามภารกิจของกระทรวง พม. มักพบว่าเมื่อตรวจสอบคุณสมบัติด้วยเอกสาร/ด้วยการเยี่ยมบ้าน/สอบสภาพข้อเท็จจริงหรือการขอ ความร่วมมือหน่วยงานระดับพื้นที่หรืออาสาสมัครเยี่ยมบ้าน/สอบสภาพข้อเท็จจริง เป็นผู้มีความสมบัติ ตามที่กฎหมาย/ระเบียบของกระทรวง พม.กำหนด ดังนั้นการที่รัฐบาลเห็นชอบให้ทุกหน่วยงานนำ ข้อมูล TPMAP มาใช้เพื่อขับเคลื่อนการแก้ปัญหาความยากจน ผู้นำจึงต้องมีวิสัยทัศน์เพื่อลดปัญหา จากการปฏิบัติงานในอดีต และพัฒนาการปฏิบัติงานให้บรรลุถึงการแก้ปัญหาความยากจนที่ยั่งยืน ซึ่ง จากการศึกษาครั้งนี้เสนอให้มีระบบตรวจสอบคุณสมบัติที่สอดคล้องกันระหว่างปัญหา ความต้องการ บริการของ พม. และคุณสมบัติของผู้รับสิทธิ หากมีการคัดกรองแล้วจะได้กลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้มีสิทธิ รับความช่วยเหลือที่แท้จริง ทำให้ลดภาระงาน ลดความสิ้นเปลืองคน/งบ/เวลาในการปฏิบัติงานกับ ผู้ไม่มีสิทธิรับบริการ

2.3.3 การมีจริยธรรม/คุณธรรม (Ethics) คือ มีความประพฤติถูกต้องเหมาะสมและอยู่ ภายใต้อำนาจกฎหมาย ศีลธรรม วัฒนธรรมหรือจารีตประเพณีที่ดีงาม ตลอดจนมีความรับผิดชอบสามารถ เป็นแบบอย่างที่ดีและสร้างความเชื่อมั่น/ศรัทธาแก่ผู้ตามได้ เนื่องจากการจัดบริการสวัสดิการสังคม เป็นเรื่องที่มีผลประโยชน์คือบริการสวัสดิการจากภาครัฐ เช่น เงินอุดหนุนสงเคราะห์(ให้เปล่า) เงิน กู้ยืมไม่มีดอกเบี้ย เครื่องอุปโภคบริโภค และบริการอื่นๆ ดังนั้นผู้นำจึงต้องดำรงไว้ด้วยความเป็นธรรม โปร่งใส เป็นแบบอย่างที่ดี ซึ่งการเป็นแบบอย่างที่ดีบางเรื่องเป็นเรื่องมุมมองที่คนอาจมองไม่ เหมือนกัน ดังนั้น เพื่อสร้างค่านิยมองค์กรที่โปร่งใส เป็นธรรม จึงควรสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ สามารถตรวจสอบการทำงานของทุกฝ่ายได้ เช่น Platform จากการศึกษาจะช่วยลดอคติ และดุลนิ นิจส่วนตัวของผู้สำรวจข้อมูลและมีระบบตรวจสอบคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งหากเป็นผู้มี คุณสมบัติย่อมมีสิทธิรับบริการจากรัฐ พม. ตามแผนการบริหารงาน ซึ่งจะทำให้เกิดความโปร่งใส เป็นธรรมกับทุกฝ่าย สร้างการยอมรับจากทุกฝ่ายได้

2.3.4 การมีความสามารถในการโน้มน้าวใจผู้อื่น (Influence) มีความสามารถในการโน้มน้าว ในผู้อื่น สามารถชักจูงหรือโน้มน้าวบุคคลอื่นให้เปลี่ยนความคิด ความเชื่อพฤติกรรมกาปฏิบัติไป ในทิศทางที่ดี ที่ถูกต้องและเหมาะสมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ได้วางเอาไว้ร่วมกันได้ การเป็นผู้นำ

ระดับสูงการที่จะโน้มน้าวใจผู้ได้บังคับบัญชาอาจใช้เฉพาะการสั่งการตามอำนาจหน้าที่ไม่ได้ต้องใช้ทั้ง พระเดช พระคุณ ต้องใช้ศิลปะในการอยู่ร่วมกับผู้ได้บังคับบัญชาอย่างสมดุล ดึงเอาจุดแข็ง/ข้อดีของ ทีมมาใช้และยกย่องรวมถึงพัฒนาให้เป็นจุดแข็งขององค์กร ภายใต้การสร้างกติกากการอยู่ร่วมกันที่ ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม โดยการกำหนดวัฒนธรรมองค์กร การจัดกิจกรรมเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้กับทีม อย่างจริงจัง ต่อเนื่อง และให้เกียรติทุกคนในทีมอย่างเสมอภาค และเน้นการร่วมมือ ร่วมใจ ร่วมมี ความสุขร่วมกัน เช่น การจัดกิจกรรมกองทุนสัจจะวันละบาท เพื่อให้สมาชิกในองค์กรดูแลซึ่งกันและ กัน มีโอกาสทำกิจกรรมนอกเหนือจากเรื่องงานร่วมกันบ่อยๆ เช่น การอวยพรวันเกิด การจัด สวัสดิการเยี่ยมเวลาเจ็บป่วย มีการเสียชีวิต หรือโยกย้าย โดยสวัสดิการมาจากการสมทบของสมาชิก ทุกคนเป็นต้น เพราะถ้าทุกคนในทีมรักกัน “ชอบ” ก็จะเกิดความสามารถโน้มน้าวให้ไปในทิศทาง เดียวกันได้ “เชื่อ” และในท้ายที่สุดก็จะเกิดพลังความร่วมมือ “ช่วยเหลือกัน” ในท้ายที่สุด

2.3.5 การมีทักษะการสื่อสารที่ดี (Communication) สามารถสื่อข้อมูลข่าวสารที่ต้องการ ไปสู่บุคคลหรือกลุ่มเป้าหมายได้แบบง่าย กระชับ และชัดเจน เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายรับทราบถึงสิ่งที่ ต้องการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งเหตุผลและเป้าหมาย ของการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น กรมพัฒนาสังคม และสวัสดิการมีรองอธิบดีมากถึง 3 คน ดังนั้นต้องไม่สร้างความสับสนให้กับผู้ได้บังคับบัญชา ผู้บริหาร จะสื่อสารกับทีมได้ดีต้องรู้จักองค์ประกอบและภารกิจของหน่วยงานในกำกับดูแลเป็นอย่างดีว่ามีกลุ่ม/ ฝ่ายอะไร ทำหน้าที่อะไรอย่างไรบ้าง และควรรู้ว่บุคลากรคนใดรับผิดชอบเรื่องใด เพื่อสามารถ มอบหมาย ติดตามและสื่อสารได้ถูกต้อง และการสื่อสารควรใช้ทั้งรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็น ทางการ เพื่อให้การขับเคลื่อนงานมีความคล่องตัว

2.3.6 การสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากร (Collaboration) ทีมงานมีส่วนร่วมได้มีส่วนเสียหรือ มีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงทั้งภายใน/ภายนอกองค์กร เนื่องจากการปฏิบัติงานของกรมพัฒนา สังคมและสวัสดิการมีการเปลี่ยนแปลงอ่อนไหวตามสถานการณ์ทางสังคมเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้น การ ส่งเสริมสนับสนุนให้ทีมในกำกับดูแลมีส่วนร่วมรับผิดชอบองค์กรร่วมกัน ไม่เกี่ยงหน้าที่กัน โดยการยก ย่องให้เกียรติ การจัดกิจกรรมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในองค์กร เพื่อสามารถปฏิบัติงานแทน กันได้ และที่สำคัญ คือ ทุกคนในทีมควรมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางองค์กรร่วมกัน เช่น ยุทธศาสตร์ ค่านิยมองค์กร กฎกติกากการอยู่ร่วมกัน กิจกรรมการสร้างขวัญกำลังใจที่ทุกคนได้รับการ ปฏิบัติอย่างเป็นธรรม เสมอภาค จึงจะเกิดศรัทธาและการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

2.3.7 ความมุ่งมั่น (Commitment) ความทุ่มเทและอุทิศพลังงานใจและความเชื่อ เพื่อ สนับสนุนและสร้างการเปลี่ยนแปลง โดยการเป็นผู้บริหารภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ทาง สังคมตลอดเวลา ทำให้ต้องมีการปรับตัวที่ไวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ซึ่งผู้บริหารต้องเป็นแบบอย่าง ต้องร่วมทุกข์ร่วมสุข ไม่ทอดทิ้งทีม และทันทีที่รับทราบปัญหาอุปสรรคต้องมีความพร้อมเสมอที่จะ ช่วยทีมในการแก้ไขปัญหาให้ผ่านไปได้ เพราะผู้บริหารมีอำนาจมากกว่าการปกป้องทีมและช่วยทีม แก้ปัญหาจะสร้างศรัทธา และสร้างความร่วมมือร่วมแรงโดยไม่ต้องร้องขอเพราะมีความรักความ สามัคคีแล้ว

2.3.8 มีความสามารถในการฟังและตั้งคำถามที่ดี (Coaching and Mentoring) เพื่อให้ สามารถดึงความรู้ความสามารถของทีมงานออกมาใช้ในการค้นหาเป้าหมาย การพัฒนา/ตัดสินใจและ การทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งความสามารถในการสอนงานหรือแนะนำ

ผู้ได้บังคับบัญชาให้สามารถแก้ไขและปฏิบัติงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย ตามภารกิจของกรมพัฒนาสังคมสวัสดิการงานต้องใช้ทักษะในการรับฟังปัญหา และการให้ทางเลือกที่เหมาะสมกับทั้งผู้ได้บังคับบัญชาและกับประชาชนผู้ใช้บริการ ซึ่งการที่จะสามารถการฟังและตั้งคำถามที่ดีได้นั้นต้องมาจากการมีความสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการร่วมด้วย ซึ่งเกิดจากการทำกิจกรรมร่วมกันนอกเวลา งานเพื่อรู้จักทีมมากขึ้นและจะสามารถให้คำแนะนำได้ถูกต้องทั้งตามกระบวนการงาน ทั้งศักยภาพและลักษณะนิสัย/จิตใจ/ความพร้อมของผู้ได้บังคับบัญชาแต่ละคนที่แตกต่างกัน เช่น การจัดให้มีการรับประทานอาหารกลางวันร่วมกันหลังประชุมประจำเดือน เพื่อมีเวลาและโอกาสคุยกันนอกเวลางาน เป็นต้น

2.3.9 มีความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence) มีความสามารถในการจัดการกับความคิด ความรู้สึกและอารมณ์ที่เกิดขึ้นทั้งกับตนเองและผู้อื่น เพื่อควบคุมความคิดและการกระทำได้อย่างสมเหตุผล สอดคล้องกับการทำงานและเป้าหมายของทั้งตนเอง ทีมงาน และองค์กร เนื่องจากมีหน่วยงานในกำกับดูแลของรองอธิบดีหลายหน่วยงาน ดังนั้น การบริหารงานจึงควรใช้เป้าหมายภาพรวมขององค์กรมากกว่าการพยายามเปลี่ยนแปลงลักษณะนิสัยของคน ควรให้โอกาสทีมสามารถปฏิบัติงานในรูปแบบที่แต่ละคนอาจมีความเชี่ยวชาญต่างกัน มีความยืดหยุ่นในวิธีการได้แต่เป้าหมายชัดเจน ซึ่งวิธีปฏิบัติงานอาจไม่ใช่วิธีที่ผู้บริหารเคยทำมาก่อน เมื่อใช้เป้าหมายขององค์กรเป็นหลักสำหรับทุกคน และให้ความเป็นธรรมกับทุกคนอย่างเสมอภาคย่อมจะเกิดศรัทธาและอยู่ร่วมกันได้ โดยเคารพความแตกต่างบางเรื่องของทีมได้

2.3.10 เป็นผู้รู้เท่าทันเทคโนโลยี (Digital Technology) รู้เท่าทันนวัตกรรมใหม่ๆ รู้ว่าส่วนใดเป็นประโยชน์และส่วนใดอาจเป็นโทษ รวมทั้งสามารถนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เกิดขึ้นหรือมีอยู่มาใช้ในการสร้างประโยชน์หรือเพิ่มมูลค่าให้แก่ตนเอง ทีมงานละองค์กรได้อย่างสร้างสรรค์ การเป็นรองอธิบดีที่กำกับกองยุทธศาสตร์และแผนงานและรวมถึงงานเทคโนโลยีและสารสนเทศของกรมจึงจำเป็นต้องศึกษาหาความรู้พื้นฐาน แม้อาจไม่เชี่ยวชาญด้านเทคนิค แต่ควรใช้วิธีการบริหารงานโดยใช้ที่ปรึกษา/ผู้รู้ในแต่ละเรื่อง แล้วเป็นผู้บริหารจัดการ เอื้ออำนวย กำกับให้มีผลผลิตเป็นไปตามเป้าหมายที่องค์กรตั้ง และใช้ระบบผู้เชี่ยวชาญทั้งภายในและภายนอกองค์กรสนับสนุน

2.3.11 การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) สามารถจัดกระบวนการเปลี่ยนแปลงภายในองค์กรเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่วางเอาไว้รวมทั้งสื่อสารให้บุคลากรทราบถึงสถานการณ์ต่างๆ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคขององค์กรได้ ตามที่กล่าวไปแล้วข้างต้น การบริหารงานของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการมีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาตามบริบทและสถานการณ์ทางสังคมที่เปลี่ยน ผู้บริหารจะต้องนำพาทีมให้สามารถปรับกลยุทธ์เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย หรือผ่านพ้นสถานการณ์ต่างๆไปได้ เช่น สถานการณ์การแพร่ระบาดโรคโควิด-19 ควรผลักดันให้กองยุทธศาสตร์พัฒนาช่องทางการรับคำขอบริการ การคัดกรองคุณสมบัติ เพื่อลดขั้นตอนการพิจารณาช่วยเหลือ ซึ่งอาจนำไปสู่การปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ เพื่อทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง เป็นต้น

3. แผนพัฒนาตนเอง

(ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เผยแพร่)

บรรณานุกรม

- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2562). แผนปฏิบัติการระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563-2565). กรุงเทพฯ : กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- การใช้ประโยชน์จากแผนที่ทางสังคม (Social Map). ศูนย์เทคโนโลยีและสารสนเทศ สป.พม. (2561). สืบค้นจาก <http://tpso3.m-society.go.th>
- คนจนในปี 2562. (TPMAPและ TPMAP Logbook) (2563). สืบค้นจาก <https://www.tpmmap.in.th>
- โครงการวิจัยคนจนเมืองที่เปลี่ยนไปในสังคมเมืองที่กำลังเปลี่ยนแปลง ภายใต้การสนับสนุนของ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สกสว.). (2563). สืบค้นจาก <https://news.thaipbs.or.th>
- พงษ์ชาญ ญ ลำปาง. (2563). รายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยรอบระยะเวลา 2 เดือน การวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่จังหวัดสุรินทร์เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน แบบเบ็ดเสร็จและแม่นยำ (Research for Surin Province Area Development to Precision Poverty Alleviation)
- สราวุธ นาแรมงาม. ผู้นำกับการขับเคลื่อนนโยบายประเทศไทย 4.0. (2563). สืบค้นจาก <http://wiki.ocsc.go.th>
- ลัดส่วนคนจน. (2563). สืบค้นจาก <https://thaipublica.org>
- สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2563). รายงานสถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ในระดับภาคของประเทศไทย.ภาพรวมคน. สืบค้นจาก <https://www.nesdc.go.th>
- เอกสารอัดสำเนา. (2563). หนังสือจังหวัดสุรินทร์ ที่ สร 0018.1/ว538 ลงวันที่ 31 มกราคม 2563.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แนวทางการกำหนดประเด็น/หัวข้อใน Plat form การวิเคราะห์สภาพปัญหาของกลุ่มเป้าหมาย
ผู้มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

หมายเหตุ : การกำหนดประเด็นใน Platform ตามเกณฑ์การประเมินศักยภาพหรือทุนการดำรงชีพ
ของคนจนเป้าหมายของ TP MAP ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์พื้นที่ 5 ด้าน โดยเลือกเพียง
ด้านละ 1 ตัวชี้วัด รวม 5 ตัวชี้วัด ดังนี้

- (1) ทุน/ทรัพยากรมนุษย์ : ตัวชี้วัด ทักษะอาชีพ
- (2) ทุนทางกายภาพ : ตัวชี้วัด ที่อยู่อาศัย
- (3) ทุนการเงิน : ตัวชี้วัด เงินสด/ทรัพย์สิน
- (4) ทุนทางธรรมชาติ : ตัวชี้วัด การเสี่ยงภัยพิบัติและการจัดการ
- (5) ทุนทางสังคม : ตัวชี้วัด การช่วยเหลือกันของชุมชน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

หัวข้อ	รายละเอียดข้อมูล
1. ข้อมูลทั่วไป	1.1 คำนำหน้า 1.2 ชื่อ – นามสกุล (ระบุ) 1.3 วัน/เดือน/ปีเกิด (ระบุ) 1.4 ที่อยู่ตามบัตรประชาชน/ทะเบียนบ้านปัจจุบัน บ้านเลขที่ หมู่ที่ ชื่อหมู่บ้าน ถนน ซอย ตำบล อำเภอ จังหวัด
2. ประเภท กลุ่มเป้าหมาย	2.1 เด็กในครอบครัวยากจน (แรกเกิด – 18 ปี)
	2.2 ผู้สูงอายุในสภาวะยากลำบาก (อายุ 60 ปีขึ้นไป)
	2.3 คนพิการ (ทั้งมีบัตรและไม่มีบัตรคนพิการ)
	2.4 ครอบครัวคนยากจนและไร้ที่พึ่ง
	2.5 ครอบครัวผู้เกี่ยวข้องกับการควบคุมขอทาน
	2.6 ผู้ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงในครอบครัว/สังคม
	2.7 ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

ส่วนที่ 2 สภาพปัญหาความเดือดร้อน (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

สภาพปัญหาความเดือดร้อนที่พบ		รหัส
1. ด้านที่อยู่อาศัย	1.1 ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย	A1
	1.2 ไม่มีที่อยู่อาศัย	A2
	1.3 สภาพที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสมต่อการพักอาศัย	A3
	1.4 เรื้อรอน	A4
	1.5 อื่นๆ ระบุ.....	A5
2. ด้านสุขภาพอนามัย	2.1 ติดเชื้อเอดส์ (HIV) ป่วยด้วยโรคเอดส์	A6
	2.2 ได้รับผลกระทบจากเชื้อเอดส์/ป่วยด้วยโรคเอดส์	A7
	2.3 หลงลืมชราภาพ	A8
	2.4 ป่วยเป็นโรคร้ายแรง	A9
	2.5 เจ็บป่วยเรื้อรัง	A10
	2.6 ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ในชีวิตประจำวัน	A11
	2.7 ขาดแคลนกายอุปกรณ์/ไม่มีเครื่องช่วยความพิการ	A12
	2.8 ไม่ได้รับการรักษาพยาบาลหรือการฟื้นฟูสมรรถภาพ	A13
	2.9 ผู้ป่วยทางจิต	A14
	2.10 โรคมึนเศร้า	A15
	2.11 ติดยาเสพติด	A16
	2.12 อื่นๆ ระบุ.....	A17
3.ด้านการศึกษา	3.1 ขาดโอกาสทางการศึกษา	A18
	3.2 ไม่มีทุนการศึกษา	A19
	3.3 อื่นๆ ระบุ.....	A20
4.ด้านการมีงานทำ และมีรายได้	4.1 ขอดาน	A21
	4.2 รายได้ไม่พอค่าใช้จ่าย	A22
	4.3 ถูกเลิกจ้าง/ว่างงาน	A23
	4.4 ขาดทักษะในการประกอบอาชีพ	A24
	4.5 ถูกนายจ้างเอารัดเอาเปรียบ	A25
	4.6 มีหนี้สิน	A26
	4.7 ไม่มีการออม	A27
	4.8 ไม่มีงานทำ	A28
	4.9 ไม่มีทุนประกอบอาชีพ	A29
	4.10 ไม่มีรายได้	A30
	4.11 ไม่มีอาชีพ	A31
	4.12 ยากจน/ไร้ที่พึ่ง	A32
	4.13 ไม่มีที่ดินทำกิน	A33

สภาพปัญหาความเดือดร้อนที่พบ		รหัส
	4.14 รายได้ไม่แน่นอน	A34
	4.15 อื่นๆ ระบุ.....	A35
5. ด้านครอบครัว	5.1 กำพริ้ว	A36
	5.2 ครอบครัวแตกแยก/พ่อแม่แยกทาง	A37
	5.3 ครอบครัวอุปถัมภ์เด็กกำพร้า/ถูกทอดทิ้ง	A38
	5.4 ได้รับการเลี้ยงดูไม่เหมาะสม	A39
	5.5 ต้องดูแลบุคคลในครอบครัว	A40
	5.6 ได้รับผลกระทบจากการที่คนในครอบครัวต้องโทษจำคุก	A41
	5.7 ต้องรับภาระหน้าที่ในครอบครัวเกินวัย/เกินความสามารถสติปัญญา	A42
	5.8 ตั้งครรภ์นอกระบบ	A43
	5.9 ตั้งครรภ์ในวัยรุ่นและไม่พร้อมในการเลี้ยงดูบุตร	A44
	5.10 ถูกทอดทิ้ง	A45
	5.11 ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม	A46
	5.12 อยู่ตามลำพังไม่มีผู้ดูแล และมีปัญหาในการดำรงชีวิต	A47
	5.13 ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลไม่สามารถอุปการะเลี้ยงดูได้	A48
	5.14 พ่อแม่ที่ต้องเลี้ยงดูบุตรตามลำพัง/พ่อเลี้ยงเดี่ยว	A49
	5.15 แม่แม่ที่ต้องเลี้ยงดูบุตรตามลำพัง/แม่เลี้ยงเดี่ยว	A50
	5.16 ไม่มีผู้ดูแลในตอนกลางวัน ผู้ดูแลต้องออกไปทำงานนอกบ้าน	A51
	5.17 ไม่สามารถเลี้ยงดูบุตรได้	A52
	5.18 ไม่มีผู้ดูแลในตอนกลางคืน ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน	A53
	5.19 ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ด้านร่างกาย	A54
	5.20 ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ด้านจิตใจ	A55
	5.21 ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ด้านเพศ	A56
	5.22 ครอบครัวมีหนี้สิน	A57
	5.23 เอดส์ ผู้ติดยาเสพติด	A58
	5.24 ผู้อุปการะมีฐานะยากจน/ขาดแคลน	A59
	5.25 ครอบครัวยากจน	A60
	5.26 อื่นๆ ระบุ.....	A61
6. ด้านความรุนแรงในครอบครัว/สังคม	6.1 เป็นผู้กระทำความรุนแรงต่อผู้อื่น	A62
	6.2 ถูกทารุณกรรมทางร่างกาย	A63
	6.2 ถูกทารุณกรรมทางจิตใจ	A64
	6.4 ถูกทารุณกรรมทางเพศ	A65
	6.5 อื่นๆ ระบุ.....	A66

สภาพปัญหาความเดือดร้อนที่พบ		รหัส
7. ด้านการเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์	7.1 ตกเป็นเครื่องมือแสวงหาผลประโยชน์อื่นๆ	A67
	7.2 ถูกทารุณกรรม/กักขัง/หน่วงเหนี่ยว	A68
	7.3 ถูกบังคับขอราน	A69
	7.4 ถูกบังคับค้าประเวณี	A70
	7.5 ถูกล่อลวง	A71
	7.6 ถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศ	A72
	7.7 เป็นผู้กระทำความรุนแรงต่อผู้อื่น	A73
	7.8 ถูกบังคับใช้แรงงาน	A74
	7.9 ถูกบังคับให้ประพาศติผิดกฎหมาย	A75
	7.10 อื่นๆ ระบุ.....	A76
8. ด้านการเข้าไม่ถึงสิทธิและความเป็นธรรมในสังคม	8.1 ไม่มีค่าพาหนะเดินทางกลับภูมิลำเนา	A77
	8.2 ไม่สามารถเข้าถึงบริการของรัฐ	A78
	8.3 ยังไม่ยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวคนพิการ	A79
	8.4 ไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎร	A80
	8.5 ขอบุตรบุญธรรม	A81
	8.6 การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ	A82
	8.7 ถูกรังเกียจเหยียดหยาม	A83
	8.8 เคยต้องโทษ/ประสบปัญหาการใช้ชีวิตในสังคม	A84
	8.9 ถูกละเมิดทางเพศ	A85
	8.10 ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมือง	A86
	8.11 ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบชายแดนภาคใต้	A87
	8.12 ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติภัยแล้ง/ภัยหนาว/วาตภัย/อุทกภัย/อัคคีภัย/แผ่นดินไหว	A88
	8.13 ได้รับผลกระทบจากมลภาวะ/สภาพแวดล้อม	A89
	8.14 อื่นๆ ระบุ.....	A90
9. ด้านสภาพปัญหาสังคมอื่นๆ	9.1 ประพาศติตนไม่เหมาะสม	A91
	9.2 เสี่ยงต่อการกระทำผิด	A92
	9.3 อื่นๆ ระบุ.....	A93

ส่วนที่ 3 ความต้องการรับความช่วยเหลือ (B) (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

ด้าน	ประเภทความต้องการรับความช่วยเหลือ (B)	รหัส	หน่วยงานหลักและสนับสนุน	คุณสมบัติผู้มีสิทธิรับบริการจาก พม. ตามระเบียบฯ พม. (C)
1. ด้านเงินอุดหนุนสงเคราะห์ (เงินให้เปล่า)	1.1 ค่าเลี้ยงดู ค่าพาหนะ สำหรับเด็กที่ประสบปัญหาความเดือดร้อน	B1	หลัก : พม.	C2
	1.2 เกี่ยวกับการศึกษาสำหรับเด็กที่ประสบปัญหาความเดือดร้อน	B2	หลัก : พม./ศธ.	C2
	1.3 เงินทุนประกอบอาชีพ สำหรับครอบครัวของเด็กที่ประสบปัญหาความเดือดร้อน	B3	หลัก : พม./ศธ.	C2
	1.4 ค่ารักษาพยาบาล สำหรับครอบครัวของเด็กที่ประสบปัญหาความเดือดร้อน	B4	หลัก : พม. สนับสนุน : ศธ.	C1/2
	1.5 เงินสนับสนุนครอบครัวอุปถัมภ์	B5	หลัก : พม.	C6
	1.6 ค่ากายอุปกรณ์แก่เด็กพิการ และทุพพลภาพ	B6	หลัก : พม. สนับสนุน : อบจ.	C5
	1.7 อุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ช่วยป้องกันและแก้ไขความพิการของเด็ก	B7	หลัก : พม. สนับสนุน : อบจ.	C5
	1.8 ค่าใช้จ่ายในการส่งตัวผู้ตกทุกข์ได้ยากใน ประเทศกลับภูมิลำเนาเดิม	B8	หลัก : พม.	C4
	1.9 ค่าอาหารระหว่างรอรับการสงเคราะห์ และระหว่างเดินทางกลับภูมิลำเนาเดิม	B9	หลัก : พม.	C4
	1.10 ค่าพาหนะส่งตัวผู้ตกทุกข์ได้ยากในประเทศกลับภูมิลำเนาเดิม	B10	หลัก : พม. สนับสนุน : ตม./การรถไฟ/บขส.	C4

ด้าน	ประเภทความต้องการรับความช่วยเหลือ (B)	รหัส	หน่วยงาน หลักและ สนับสนุน	คุณสมบัติผู้มีสิทธิ รับบริการจาก พม. ตามระเบียบฯ พม. (C)
	1.11 ค่าเช่าที่พักของผู้ตกทุกข์ได้ ยากในประเทศกลับภูมิลำเนาเดิม	B11	หลัก :พม.	C4
	1.12 ค่าใช้จ่ายในการ รักษาพยาบาล ระหว่างรอรับการ สงเคราะห์ระหว่างการเดินทางเพื่อ รับการสงเคราะห์หรือกลับภูม ิลำเนาเดิม	B12	หลัก :พม.	C4
	1.13 เงินอุดหนุนเพื่อช่วยเหลือผู้ ประสบปัญหาทางสังคมกรณี ฉุกเฉิน	B13	หลัก :พม.	C1
	1.14 ค่าเครื่องอุปโภคบริโภค	B14	หลัก :พม. สนับสนุน : มท./ กาชาด	C1/2/3/4
	1.15 ค่าใช้จ่ายในการครองชีพตาม ความจำเป็น (ครอบครัวเด็ก ยากจน/คนพิการ/ผู้สูงอายุ/ คนยากจนและไร้ที่พึ่ง/ ครอบครัวผู้ ได้รับผลกระทบจากเอดส์/ ครอบครัวผู้ได้รับผลกระทบจาก ความรุนแรงในครอบครัว/ ครอบครัวผู้เสียหายจากการค้า มนุษย์)	B15	หลัก :พม. สนับสนุน : มท./ กาชาด	C2/3/6/7/8/9/10/ 11/12
	1.16 ค่ารักษาพยาบาล เช่น ค่ายา ค่าอุปกรณ์ การรักษาค่าอาหารที่ โรงพยาบาลหรือ สถานพยาบาลของทางราชการสั่ง รวมถึงค่าพาหนะ ค่าอาหาร ระหว่าง ตติรักษาพยาบาล	B16	หลัก :พม. สนับสนุน : มท./สร./ กาชาด	C1/2/5/7/8/9/10
	1.17 ค่าอาหาร	B17	หลัก :พม. สนับสนุน : มท./กาชาด	C1/2/5/7/8/9/10

ด้าน	ประเภทความต้องการรับความช่วยเหลือ (B)	รหัส	หน่วยงานหลักและสนับสนุน	คุณสมบัติผู้มีสิทธิรับบริการจาก พม. ตามระเบียบฯ พม. (C)
	1.18 ค่าเครื่องนุ่งห่ม	B18	หลัก :พม. สนับสนุน : มท./กาชาด	C1/2/5/7/8/9/10
	1.19 ค่าพาหนะเดินทาง ค่าอาหาร ค่าเครื่องนุ่งห่มหรือค่ารักษาพยาบาลเบื้องต้นแก่ผู้ถูกทารุณกรรม หรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือถูกทอดทิ้ง	B19	หลัก :พม. สนับสนุน : มท./กาชาด	C1/2/5/7/8/9/10
	1.20 ค่าวัสดุที่พักชั่วคราว	B20	หลัก :พม. สนับสนุน : มท./กาชาด	C1/2/5/7/8/9/10
	1.21 อื่นๆ ระบุ	B21		C
2. ด้านเงินกู้ยืมลงทุนประกอบอาชีพ (เงินกู้ยืมไม่มีดอกเบี้ย)	2.1 เงินกู้ยืมลงทุนประกอบอาชีพของคนพิการและหรือผู้ดูแลคนพิการ	B22	หลัก :พม.	C13
	2.2 เงินกู้ยืมลงทุนประกอบอาชีพของผู้สูงอายุ	B23	หลัก :พม.	C14
3. ด้านสิ่งของ (ใส่จำนวน ชนิด รายการ ของ สิ่งของด้วย)	3.1 เครื่องอุปโภคและบริโภค เช่น มุ้ง ผ้าห่มนอน แป้งนม	B24	หลัก :พม. สนับสนุน : มท./กาชาด	C1/2/5
	3.2 อุปกรณ์การศึกษา	B25	หลัก :พม. สนับสนุน : มท./ศธ./ กาชาด	C1/2/5
	3.3 อาหาร	B26	หลัก :พม. สนับสนุน : มท./กาชาด	C1/2/3/4/5
	3.4 เครื่องนุ่งห่ม	B27	หลัก :พม. สนับสนุน : มท./กาชาด	C1/2/3/4/5

ด้าน	ประเภทความต้องการรับความช่วยเหลือ (B)	รหัส	หน่วยงาน หลักและ สนับสนุน	คุณสมบัติผู้มีสิทธิ รับบริการจาก พม. ตามระเบียบฯ พม. (C)
	3.5 นมผงสำหรับเด็ก	B28	หลัก :พม. สนับสนุน : มท./กาชาด	C2/5
	3.6 ยารักษาโรค /การรับการรักษาพยาบาล	B29	หลัก :พม./ สธ. สนับสนุน : มท./กาชาด	C1/2/5
	3.7 อื่นๆ ระบุ.....	B30		C
4. ด้านที่อยู่อาศัย	4.1 การปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยผู้สูงอายุ	B31	หลัก :พม. สนับสนุน : มท./กาชาด/ อบจ.	C6
	4.2 การปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยคนพิการ	B32	หลัก :พม. สนับสนุน : มท./กาชาด/ อบจ.	C15
	4.3 สร้างที่อยู่อาศัยใหม่	B33	หลัก: มท./กาชาด/ สนับสนุน: พม.	C1
	4.4 จัดหาที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย	B34	หลัก:มท./ กาชาด/ สนับสนุน: พม.	C16
	4.5 ที่ดินเพื่อการประกอบอาชีพ	B35	หลัก: มท./กาชาด/ สนับสนุน: พม.	C17
5. ด้านการศึกษา	5.1 ส่งต่อเข้ารับการศึกษาคือในโรงเรียนรัฐ	B36	หลัก :พม. สนับสนุน : ศธ.	C18
	5.2 อื่นๆ ระบุ	B37		C

ด้าน	ประเภทความต้องการรับความช่วยเหลือ (B)	รหัส	หน่วยงาน หลักและ สนับสนุน	คุณสมบัติผู้มีสิทธิ รับบริการจาก พม. ตามระเบียบฯ พม. (C)
6. ด้านการมีงาน ทำและมีรายได้	6.1 ส่งต่อเข้ารับการศึกษาอาชีพ	B38	หลัก :พม. สนับสนุน : รง.	C8/9/18/19/20
7. ด้านการเป็น ผู้เสียหายจาก การค้ามนุษย์	7.1 ช่วยให้ผู้พ้นจากสถานการณ์การ เป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์	B39	หลัก :พม. /ตำรวจ/ อัยการ/มท.	C19
	7.2 ช่วยดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับ กฎหมายด้านการค้ามนุษย์	B40	หลัก :พม. /ตำรวจ/ อัยการ/มท.	C19
	7.3 การขอรับเงินช่วยเหลือจาก กองทุนเพื่อป้องกันและปราบปราม การค้ามนุษย์	B41	หลัก :พม.	C19/21
	7.4 ให้การฟื้นฟูสภาพร่างกาย สภาพจิตใจของผู้เสียหายจาก การค้ามนุษย์ให้กลับไปสู่สภาวะ ปกติ และสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างครอบครัว หรือบุคคลที่ อาศัย อยู่ด้วย	B42	หลัก :พม.	C19/21
	7.5 อื่นๆ ระบุ.....	B43		C
8. ด้านความ รุนแรงใน ครอบครัว/สังคม	8.1 แยกผู้ถูกกระทำความรุนแรง ไปพักอาศัยในสถานที่อื่น	B44	หลัก :พม. /ตำรวจ/ อัยการ/มท.	C20
	8.2 แจ้งความดำเนินคดี/ช่วย ดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับ กฎหมาย ด้านความรุนแรงในครอบครัว	B45	หลัก :พม. /ตำรวจ/ อัยการ/มท.	C20
	8.3 ให้การฟื้นฟูสภาพร่างกาย สภาพจิตใจของผู้ถูกกระทำ ความรุนแรง ให้กลับไปสู่สภาวะ ปกติ และสร้าง ความสัมพันธ์ ระหว่างครอบครัว หรือบุคคลที่ อาศัย อยู่ด้วย	B46	หลัก :พม.	C20
	8.4 อื่นๆ ระบุ.....	B47		C

ด้าน	ประเภทความต้องการรับความช่วยเหลือ (B)	รหัส	หน่วยงาน หลักและ สนับสนุน	คุณสมบัติผู้มีสิทธิ รับบริการจาก พม. ตามระเบียบฯ พม. (C)
9. ด้านการเข้าไม่ถึงสิทธิและความ เป็นธรรมในสังคม	9.1 การให้คำแนะนำปรึกษาเรื่อง สิทธิประโยชน์และบริการ ด้าน สวัสดิการสังคมของรัฐ ด้านต่างๆ	B48	หลัก :พม.	C
	9.2 ขอมีบัตรประจำตัวคนพิการ	B49	หลัก :พม.	C22
	9.3 ขอมีสถานะทางทะเบียน ราษฎร	B50	หลัก :มท. สนับสนุน : พม.	C23/24/25
	9.4 ขอบุตรบุญธรรม	B51	หลัก :พม.	C26/27/28/29/30/ 31
	9.5 การป้องกันเลือกปฏิบัติโดยไม่ เป็นธรรมระหว่างเพศ	B52	หลัก :พม.	C32
	9.6 การป้องกัน/แก้ไขผู้ได้รับ ผลกระทบจากเหตุการณ์ความ รุนแรงทางการเมือง	B53	หลัก :พม. สนับสนุน : มท.	C
	9.7 การช่วยเหลือกรณีผู้ได้รับ ผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่ สงบชายแดนภาคใต้	B54	หลัก :พม. สนับสนุน : มท.	C1
	9.8 การช่วยเหลือกรณีได้รับ ผลกระทบจากภัยพิบัติภัยแล้ง/ภัย หนาว/วาตภัย/อุทกภัย/ อัคคีภัย/ แผ่นดินไหว	B55	หลัก :มท. สนับสนุน : พม.	C1
	9.9 การช่วยเหลือกรณีได้รับ ผลกระทบจากมลภาวะ/ สภาพแวดล้อม	B56	หลัก :ทส.. สนับสนุน : พม.	C1
	9.10 อื่นๆ ระบุ.....	B57		C
10. ความ ช่วยเหลืออื่นๆ	10.1 ส่งไปทำกายภาพบำบัด	B58	หลัก :พม. สนับสนุน : สธ.	C8/9
	10.2 ติดตามหาญาติ	B59	หลัก :พม. สนับสนุน : มท.	C19

ด้าน	ประเภทความต้องการรับความช่วยเหลือ (B)	รหัส	หน่วยงาน หลักและ สนับสนุน	คุณสมบัติผู้มีสิทธิ รับบริการจาก พม. ตามระเบียบฯ พม. (C)
	10.3 ส่งเข้ารับการรักษา/บำบัด	B60	หลัก :พม. สนับสนุน : สธ.	C8/9/18/19/20
	10.4 เข้ารับบริการในศูนย์บริการ ผู้สูงอายุ หรืออยู่ในความอุปการะ ของสถานสงเคราะห์คนชรา หรือ สถานที่อื่นที่เหมาะสม	B61	หลัก :พม.	C6
	10.5 เข้ารับบริการในศูนย์/สถาน คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง หรือสถานที่อื่น ที่เหมาะสม	B62	หลัก :พม.	C3
	10.6 เข้ารับบริการในศูนย์/สถาน สงเคราะห์คนพิการ หรือสถานที่ อื่นที่เหมาะสม	B63	หลัก :พม.	C8/9
	10.7 การขอรับเงินสนับสนุน โครงการเพื่อการพัฒนาสังคม การ พัฒนากลุ่มเป้าหมายผ่านกองทุน ต่างๆ เช่น กองทุนส่งเสริมการ จัดสวัสดิการสังคม กองทุน คุ้มครองเด็ก กองทุนส่งเสริมและ พัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กองทุนผู้สูงอายุ และกองทุนเพื่อ ป้องกันและปราบปรามการค้า มนุษย์	B64	หลัก :พม.	C13/14/21/35/36
	10.8 ขอรับการสนับสนุนล่าม ภาษามือ /ล่ามช่วยแปลภาษา	B65	หลัก :พม.	C37/38
	10.9 ขอมีบัตรผู้แสดง ความสามารถในที่สาธารณะ	B66	หลัก :พม.	C39
	10.10 ขออนุญาตจัดตั้งสถานรับ เลี้ยงเด็กเอกชน	B67	หลัก :พม.	C18
	10.11 อื่นๆ ระบุ.....	B68	หลัก :พม.	C

ส่วนที่ 4 คุณสมบัติผู้มีสิทธิรับบริการจาก พม.ตามระเบียบฯ พม.

ด้าน	คุณสมบัติผู้มีสิทธิรับบริการจาก พม.ตามระเบียบฯ พม.	รหัส
1. ด้านเงิน อุดหนุนสงเคราะห์ (เงินให้เปล่า)	1.1 ระเบียบการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคมกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	C1
	1.2 ระเบียบกรมประชาสงเคราะห์ว่าด้วยการสงเคราะห์เด็กภายในครอบครัว พ.ศ.2529และที่แก้ไขเพิ่มเติม	C2
	1.3 ระเบียบว่าด้วยการสงเคราะห์ครอบครัวผู้มีรายได้น้อยและไร้ที่พึ่ง พ.ศ.2552และที่แก้ไขเพิ่มเติม	C3
	1.4 ระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ว่าด้วยการสงเคราะห์ผู้ตกทุกข์ได้ยากในประเทศให้กลับภูมิลำเนาเดิม พ.ศ. 2543	C4
	1.5 ประกาศคณะกรรมการบริหารกองทุนคุ้มครองเด็ก เรื่องหลักเกณฑ์การกำหนดดวงเงินและรายการที่ให้การสนับสนุนจากกองทุนคุ้มครองเด็ก ประกาศ ณ วันที่ 6 กรกฎาคม 2550	C5
	1.6 ระเบียบกรมประชาสงเคราะห์ ว่าด้วยการสงเคราะห์เด็กแบบครอบครัวอุปถัมภ์พ.ศ. 2544	C6
	1.7 ประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่องการคุ้มครอง การส่งเสริม และสนับสนุนการช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ประสบความเดือดร้อน ประกาศ ณ วันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2563	C7
	1.8 พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550	C8
	1.9 พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556	C9
	1.10 ระเบียบกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ว่าด้วยเงินอุดหนุนเงินสงเคราะห์และฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ.2558	C10
	1.11 หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0526.7/17336 ลงวันที่ 26 เมษายน 2539 เรื่อง การเบิกค่าใช้จ่ายโครงการณรงค์เพื่อป้องกันโรคเอดส์	C11
	1.12 หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0526.7/3140 ลงวันที่ 29 มกราคม 2539 เรื่อง การเบิกค่าใช้จ่ายโครงการณรงค์เพื่อป้องกันโรคเอดส์	C12
2. ด้านเงินกู้ยืม ลงทุนประกอบอาชีพ (เงินกู้ยืมไม่มีดอกเบี้ย)	2.1 กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	C13
	2.2 กองทุนผู้สูงอายุ	C14

ด้าน	คุณสมบัติผู้มีสิทธิรับบริการจาก พม.ตามระเบียบฯ พม.	รหัส
3. ด้านสิ่งของ (ใส่จำนวน ชนิด รายการ ของ สิ่งของด้วย)	3.1 ระเบียบการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคมกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	C1
	3.2 ระเบียบกรมประชาสงเคราะห์ว่าด้วยการสงเคราะห์เด็กภายในครอบครัว พ.ศ.2529และที่แก้ไขเพิ่มเติม	C2
	3.3 ประกาศคณะกรรมการบริหารกองทุนคุ้มครองเด็ก เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดดวงเงินและรายการที่ให้การสนับสนุนจากกองทุนคุ้มครองเด็ก ประกาศ ณ วันที่ 6 กรกฎาคม 2550	C5
4. ด้านที่อยู่อาศัย	4.1 ประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง การคุ้มครอง การส่งเสริม และสนับสนุนการช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ประสบความเดือดร้อน ประกาศ ณ วันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2563	C6
	4.2 ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ แห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย ให้แก่คนพิการ การมีผู้ช่วยคนพิการ การช่วยเหลือคนพิการที่ไม่มีผู้ดูแล และสิทธิของผู้ดูแลคนพิการ พ.ศ. 2552	C15
	4.3 พ.ร.บ.จัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ.2511	C16
	4.4 ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้และค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2561	C17
5.ด้านการศึกษา	5.1 พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546	C18
6.ด้านการมีงาน ทำ และมีรายได้	6.1 พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546	C18
	6.2 พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551	C19
	6.3 พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550	C20
	6.4 พ.ร.บ.ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550	C8
7.ด้านการเป็น ผู้เสียหายจาก การค้ามนุษย์	7.1 พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551	C19
	7.2 กองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์	C21
8.ด้านความ รุนแรงใน ครอบครัว/สังคม	8.1 พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550	C20
9.ด้านการเข้าไม่ถึงสิทธิและความ เป็นธรรมในสังคม	9.1 ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ แห่งชาติ ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวคนพิการ การออกบัตร และการกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ	C22

ด้าน	คุณสมบัติผู้มีสิทธิรับบริการจาก พม.ตามระเบียบฯ พม.	รหัส
	ออกบัตรประจำตัวคนพิการ การกำหนดสิทธิ หรือการเปลี่ยนแปลงสิทธิ และการขอสละสิทธิของคนพิการ และอายุบัตรประจำตัวคนพิการ พ.ศ.2556	
	9.2 พ.ร.บ.การทะเบียนราษฎร พ.ศ.2534	C23
	9.3 พ.ร.บ.การทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551	C24
	9.4 พ.ร.บ.การทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562	C25
	9.5 พ.ร.บ.การรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. 2522	C26
	9.6 พ.ร.บ.การรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553	C27
	9.7 กฎกระทรวง ฉบับที่ 9 (2543) ออกตามความใน พ.ร.บ.การรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ.2522	C28
	9.8 ระเบียบคณะกรรมการการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเตรียมความพร้อมในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. 2554	C29
	9.9 กฎกระทรวง การสอบคุณสมบัติและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ และความเหมาะสมของผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม บุคคลผู้มีอำนาจให้ความยินยอม ในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม และเด็กที่จะเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. 2554	C30
	9.7 กฎกระทรวง กระบวนการให้คำปรึกษาเฝ้าระวังก่อนเลิกรับบุตรบุญธรรมซึ่งยังเป็นเด็ก พ.ศ. 2554	C31
10. ความช่วยเหลืออื่นๆ	9.8 พ.ร.บ.ความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558	C32
	10.1 พ.ร.บ.ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546	C33
	10.2 พ.ร.บ.ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550	C34
	10.3 กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม	C35
	10.4 กองทุนคุ้มครองเด็ก	C36
	10.5 กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	C13
	10.6 กองทุนผู้สูงอายุ	C14
	10.7 กองทุนเพื่อการปราบปรามการค้ามนุษย์	C21
	10.8 ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยบริการล่ามภาษามือ พ.ศ. 2552	C37
	10.9 ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยบริการล่ามภาษามือ พ.ศ. 2561	C38
	10.10 ระเบียบคณะกรรมการควบคุมการขอทาน ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการในการแจ้งและการมีบัตรประจำตัวเป็นผู้แสดงความสามารถ พ.ศ. 2559	C39

ภาคผนวก ข

แบบประเมินระดับความพึงพอใจของหน่วยงานภาครัฐที่ใช้งาน Platform
ระบบตรวจสอบกลุ่มเป้าหมายที่มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากกระทรวงการพัฒนาสังคม
และความมั่นคงของมนุษย์

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความพึงพอใจตามที่ท่านมีความเห็นในการใช้งาน
Platform ระบบตรวจสอบกลุ่มเป้าหมายที่มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากกระทรวง
การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

หมายเหตุ : ระดับความพึงพอใจ 1 หมายถึง พึงพอใจน้อยมาก
ระดับความพึงพอใจ 2 หมายถึง พึงพอใจน้อย
ระดับความพึงพอใจ 3 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง
ระดับความพึงพอใจ 4 หมายถึง พึงพอใจมาก
ระดับความพึงพอใจ 5 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ				
	1	2	3	4	5
1. ความสามารถในการลดระยะเวลาในการทำงานของระบบคัดกรองกลุ่มเป้าหมายจากฐานข้อมูลของ TPMAP/TPMAP Logbook					
2. ความแม่นยำในการทำงานของระบบในการจำแนกและเชื่อมโยงปัญหาความต้องการกับบริการและคุณสมบัติของผู้ขอรับความช่วยเหลือตามกฎหมาย/ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์					
3. การลดการสิ้นเปลืองบุคลากร/งบประมาณ/เวลาในการทำงานระดับพื้นที่					

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาระบบงาน : .....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียนรายงานการศึกษาส่วนบุคคล

ชื่อ นามสกุล : นางณัฐสุรีย์ อนุศาสนัน

ประวัติการศึกษา :

ปริญญาตรี สังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับสอง) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปริญญาโท ศิลปะศาสตร์มหาบัณฑิต (การพัฒนาสังคม)(รางวัลเรียนดี) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ประสบการณ์การรับราชการ

- เลขานุการปลัดกระทรวงแรงงานสวัสดิการสังคม ปี 2545
- หัวหน้าฝ่ายการพัฒนาสังคม สำนักงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัดร้อยเอ็ด ปี 2545 - 2547
- หัวหน้ากลุ่มนโยบายและวิชาการ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดร้อยเอ็ด ปี 2547 - 2549
- หัวหน้ากลุ่มการพัฒนาสังคม สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดสุรินทร์ ปี 2550 - 2552
- เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปี 2553
- ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและประสานเครือข่าย สำนักมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปี 2554 - 2558
- หัวหน้ากลุ่มมาตรการและกลไก กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ พ.ศ. 2558-2561
- พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์สุรินทร์ 25 มกราคม 2561 ถึงปัจจุบัน

เป็นอาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

(กลุ่มประชาชนทั่วไป : ภาคสมทบ) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2548 – 2552

ผลงานทางวิชาการ

1. ประสิทธิภาพการดำเนินงานของนิคมสร้างตนเองลำโดมน้อย จังหวัดอุบลราชธานี ตามโครงการแก้ไขปัญหาผู้ได้รับผลกระทบจากเขื่อนสิรินธร (2544)
2. ศึกษาแนวทางการฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพคนเร่ร่อนขอทาน ศึกษาเฉพาะกรณี อ.ท่าตูม จ.สุรินทร์ (2552) (นักวิจัย สาขาสังคมวิทยา สกว.)

รางวัลหรือทุนการศึกษา (เฉพาะที่สำคัญ)

ข้าราชการดีเด่น กรมประชาสงเคราะห์ ปี 2545

ข้าราชการจังหวัดดีเด่น จังหวัดสุรินทร์ ปี 2552

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและสถานที่ทำงาน

พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุรินทร์ (อำนาจการสูง)
สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุรินทร์ เลขที่ 800 ตำบลนอกเมือง
อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ 32000 โทร 0 4455 8408-9